VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 69

THỨ TƯ

18.3.2026 (30.1 Bính Ngọ)

Số 33 (4324)

www.baovanhoa.vn

Email: baovanhoa@fpt.vn

KỶ NIỆM NGÀY QUỐC TẾ HẠNH PHÚC NĂM 2026 VỚI CHỦ ĐỀ: HẠNH PHÚC CHO MỌI GIA ĐÌNH

Nơi hạnh phúc được "nhìn thấy"

(VH). Ngày 20.3, ngày Quốc tế Hạnh phúc, thường được nhắc đến với những khái niệm lớn lao như chỉ số hạnh phúc, phát triển bền vững, chất lượng cuộc sống. Nhưng với người Việt, hạnh phúc nhiều khi không nằm ở những thước đo trừu tượng, mà hiện hữu rất cụ thể, rất gần gũi. [8+9]

Bữa cơm được cho là chất keo gắn kết các thành viên gia đình, làm nên sự cộng cảm của những giá trị hạnh phúc — Ảnh: GIA HUY

TỔNG BÍ THƯ TÔ LÂM:

Học viện cần phát huy mạnh mẽ tinh thần "đoàn kết, bản lĩnh; đổi mới, sáng tạo; trí tuệ, phát triển"

[3]

TRIỂN KHAI THỰC HIỆN NGHỊ QUYẾT SỐ 80-NQ/TW VỀ PHÁT TRIỂN VĂN HÓA VIỆT NAM:

Đáp ứng yêu cầu trong tình hình mới

[7]

XÂY DỰNG VĂN HÓA ỨNG XỬ TRÊN MÔI TRƯỜNG SỐ:

Bước đi quan trọng trong phát triển văn hóa

[5]

Giá xăng dầu "nhảy múa", doanh nghiệp du lịch đứng ngồi không yên

[6]

VĂN HÓA & **SUY NGẪM**

Thức ngon và cảm giác

● **CAO CHƯ**

Trong năm, cách nay chỉ mấy tháng, vụ việc thịt hộp Hạ Long chế biến từ lợn dịch đã được phanh phui, xử lý theo pháp luật. Đó là sự trừng phạt thích đáng cho những ai vì hám lợi mà coi thường sức khỏe của cộng đồng. Thời gian gần đây, các cơ quan chức năng phát hiện không ít những cơ sở kinh doanh trên địa hạt thực phẩm gian dối, với các loại thực phẩm bẩn tung ra thị trường. Người tiêu dùng hiển nhiên là ái ngại. Có người bảo nhìn thịt hộp bỗng dưng thấy lợm. Đó là cảm giác về thức ăn, một điều nằm ngoài phạm trù pháp lý, nhưng cũng là vấn đề đáng được quan tâm.

(Xem tiếp trang 2)

PHIM TÀI LIỆU TRƯỚC BÀI TOÁN KHÁN GIẢ:

Không chỉ là câu chuyện chất lượng

[11]

BẢO VỆ TRẺ EM:

Khi "tuyến phòng vệ" đầu tiên bị bỏ ngỏ

[13]

Đối tượng lừa đảo công nghệ là nạn nhân hay tội phạm?

[4]

Phiên họp lần thứ 17 Ủy ban Chỉ đạo hợp tác song phương Việt Nam - Trung Quốc

Theo TTXVN, sáng qua 17.3, tại trụ sở Chính phủ, Phó Thủ tướng Bùi Thanh Sơn đã cùng Ủy viên Bộ Chính trị, Chủ nhiệm Văn phòng Ủy ban Công tác Đối ngoại Trung ương, Bộ trưởng Bộ Ngoại giao Trung Quốc Vương Nghị đồng chủ trì Phiên họp lần thứ 17 Ủy ban chỉ đạo hợp tác song phương Việt Nam - Trung Quốc.

Phiên họp lần thứ 17 Ủy ban Chỉ đạo hợp tác song phương Việt Nam - Trung Quốc **Ảnh: TTXVN**

Trong không khí chân thành, hữu nghị, cởi mở và thực chất, hai bên bày tỏ vui mừng trước đà phát triển tốt đẹp của quan hệ hợp tác giữa hai Đảng, hai nước Việt Nam - Trung Quốc kể từ Phiên họp lần thứ 16 (tháng 12.2024) đến nay; cùng đi sâu trao đổi và đạt nhất trí về nhiều biện pháp tiếp tục triển khai hiệu quả nhận thức chung giữa lãnh đạo cấp cao, nỗ lực đưa quan hệ song phương bước vào giai đoạn phát triển mới, ngày càng hiệu quả, thực chất.

Bày tỏ chúc mừng những thành tựu phát triển của mỗi nước và nhấn mạnh tầm quan trọng, ưu tiên của quan hệ song phương trong chính sách đối ngoại của mỗi nước, hai bên nhất trí cho rằng, quan hệ Việt - Trung thời gian qua đã đạt được những kết quả tích cực, nổi bật là: Trao đổi chiến lược và giao lưu, tiếp xúc cấp cao mật thiết, cơ chế hợp tác ngày càng hoàn thiện; hợp tác kênh Đảng, Quốc hội/nhân đại, Mặt trận Tổ quốc/ Chính hiệp Trung Quốc và giữa các Bộ, ngành ngày càng chặt chẽ; hợp tác kinh tế, thương mại, đầu tư, du lịch tăng trưởng mạnh mẽ, Trung Quốc tiếp tục là đối tác thương mại lớn nhất của Việt Nam, Việt Nam là nước đối tác thương mại lớn thứ tư của Trung Quốc với nhiều mặt hàng nông sản giá trị cao; kết nối chiến lược giữa hai nước, đặc biệt là đường sắt đạt nhiều tiến triển; hợp tác địa phương và giao lưu nhân dân diễn ra sôi động; hợp tác đa phương chặt chẽ hơn.

Hai bên cũng thẳng thắn chỉ ra một số tồn tại trong hợp tác đòi hỏi nỗ lực chung để thúc đẩy hơn nữa để tương xứng với tiềm năng, thế mạnh của hai bên. Về trọng tâm hợp tác thời gian tới, hai bên nhất trí tiếp tục củng cố tin cậy chiến lược, tăng cường tiếp xúc cấp cao và các cấp; phát huy tốt vai trò điều phối tổng thể của Ủy ban chỉ đạo hợp tác song phương; nâng cao hiệu quả hợp tác thực chất trên các lĩnh vực; mở rộng hợp tác địa phương và giao lưu nhân dân; tăng cường phối hợp tại các diễn đàn đa phương. Phó Thủ tướng Bùi Thanh Sơn đề nghị hai bên thúc đẩy thành lập Nhóm công tác liên chính phủ trong các lĩnh vực trọng điểm; dành ưu tiên cao cho hợp tác đường sắt, sớm hoàn thành ba dự án đường sắt khổ tiêu chuẩn kết nối hai nước đi đôi với việc dành cho Việt Nam vốn vay với lãi suất ưu đãi, chuyển giao công nghệ, đào tạo nhân lực đường sắt; tạo điều kiện để Việt Nam mở thêm các Văn phòng xúc tiến thương mại tại Trung Quốc; tiếp tục mở cửa thị trường cho các mặt hàng nông thủy sản của Việt Nam như thủy sản khai thác, quả bưởi, sớm tái nhập khẩu tôm hùm bông của Việt Nam và tăng cường hợp tác về tiêu chuẩn.

Phó Thủ tướng cũng mong muốn hai bên thúc đẩy đầu tư chất lượng cao, công nghệ cao của Trung Quốc vào Việt Nam, đẩy nhanh xử lý vướng mắc tại một số dự án viện trợ; tăng cường về hạ tầng năng lượng, cửa khẩu, bao gồm nâng công suất và sản lượng điện nhập khẩu từ Trung Quốc, bảo đảm nguồn cung nhiên liệu, mở rộng mô hình cửa khẩu thông minh, triển khai xây dựng khu hợp tác kinh tế qua biên giới. Phó Thủ tướng đề nghị đẩy mạnh hợp tác về nông nghiệp, môi trường, tài chính ngân hàng, khoa học công nghệ, y tế, giao lưu nhân dân, nhất là sớm xác định và triển khai các hoạt động trong Năm hợp tác du lịch Việt - Trung 2026-2027, tăng số lượng học bổng dành cho du học sinh Việt Nam tại Trung Quốc.

Nhất trí với các đề xuất hợp tác của Phó Thủ tướng Bùi Thanh Sơn, ông Vương Nghị khẳng định Trung Quốc coi trọng thúc đẩy hợp tác cùng có lợi với Việt Nam, sẵn sàng chia sẻ cơ hội phát triển, ủng hộ Việt Nam xây dựng nền kinh tế độc lập, tự chủ; sẵn sàng mở rộng nhập khẩu hàng hóa chất lượng cao, nhất là nông sản, thúc đẩy thương mại cân bằng. Bộ trưởng Vương Nghị khẳng định Trung Quốc sẽ tích cực thúc đẩy tiến độ triển khai ba tuyến đường sắt và hợp tác về vốn, kỹ thuật, đào tạo nhân lực đường sắt; khuyến khích doanh nghiệp Trung Quốc mở rộng đầu tư vào Việt Nam. Bộ trưởng Vương Nghị cũng đề nghị hai bên tăng cường hợp tác trong các lĩnh vực mới nổi như công nghệ cao, đổi mới sáng tạo, năng lượng sạch; mong muốn hai bên thúc đẩy giao lưu nhân dân, hợp tác văn hóa, y tế, giáo dục, khẳng định Trung Quốc sẽ cung cấp nhiều hơn nữa học bổng cho du học sinh Việt Nam với nhiều hình thức đa dạng.

Hai bên trao đổi thẳng thắn về vấn đề trên biển, nhất trí tiếp tục thực hiện nghiêm túc nhận thức chung cấp cao, kiểm soát và giải quyết tốt hơn bất đồng, duy trì hòa bình, ổn định ở Biển Đông. Phó Thủ tướng Chính phủ Bùi Thanh Sơn đề nghị hai bên đặt mình vào vị trí của nhau, tôn trọng chủ quyền, lợi ích hợp pháp của nhau phù hợp với luật pháp quốc tế, nhất là Công ước của Liên Hợp Quốc về Luật Biển (UNCLOS) năm 1982; tiếp tục phát huy vai trò của các cơ chế đàm phán về biển, thúc đẩy sớm đạt Bộ Quy tắc ứng xử ở Biển Đông (COC) hiệu lực, thực chất. ■

Thức ngon...

(Tiếp theo trang 1)

Thật ngạc nhiên, một anh bạn khi thấy cá, thức ăn mà mọi người đều dùng, nhưng anh không bao giờ đụng đũa. Anh kể rằng thời chiến tranh anh phải ăn cá thối, nên tởm lợm đến tận bây giờ. Nghệ sĩ Ưu tú Đinh Long Ta (người dân tộc Ca Dong, nay đã mất) thì thấy cháo là sợ. Anh giải thích thời chiến tranh đi giao liên, đói quá, thấy nồi cháo bèn vục ăn, một lúc bỗng phát hiện có... Từ đó hễ thấy cháo là anh buồn nôn, không bao giờ ăn cháo.

Có lần tôi lên vùng đồng bào thiểu số đang lúc có lễ hội. Bà con thấy khách rất quý, cúng xong bèn chiêu đãi. Trong các thức ăn có thứ gọi là thịt chuột lách là loài chuyên đào rễ tre để ăn, không giống như chuột chui vào cống rãnh ở xuôi. Chuột lách được săn bắt để dành, hong trên bếp lửa nhiều ngày. Thịt được làm sạch, rán giòn. Bà con ăn rất ngon lành. Tôi đụng đũa ăn thử, thấy bùi. Nhưng cảm giác vẫn không ngon vì cứ liên tưởng đến con chuột. Được biết giống này có tên là con dúi, khá giống với con chuột, nhiều người nuôi làm kinh tế. Nhưng chỉ nghe tên con chuột là cái cảm giác lờm lợm khiến vị giác không còn "vô tư" nữa, nên không thể thấy ngon.

Quả vậy, có thể vì một cái gì đó mà cảm giác "mất ngon" liền xuất hiện ở con người. Đặc biệt với thức ăn là các giống loài mà mình vốn thấy sợ. Và cũng không thể loại trừ cảm giác về vệ sinh. Một nhà hàng mà người ta cảm thấy bát đũa không được sạch sẽ, thức ăn không được chế biến cẩn thận, thì thực khách đương nhiên cảm thấy không ngon miệng, khi phát hiện có gì mất vệ sinh thì họ bỏ đũa, thôi ăn. Cho nên nhiều người nói chí lý rằng, vào một tiệm ăn, chưa nói đến chuyện ngon dở, mà trước hết là người ta xem có vệ sinh không đã. Nếu không thật vệ sinh, ắt hẳn tiệm ăn trước sau gì cũng ế khách.

Cảm giác về thức ăn không phải chỉ đơn lẻ một ai đó, mà nó cũng có thể "lây lan" qua người khác, thông qua các giao tiếp cộng đồng rộng rãi, nhất là trong thời đại số.

Thị trường thực phẩm nói chung, ẩm thực phục vụ du lịch nói riêng, nên chú ý đến cảm giác của thực khách. Trong vấn đề cung cấp thực phẩm ra thị trường, người gian dối với thực phẩm bẩn được lợi một thì tác hại đối với người tiêu dùng là hàng trăm, hàng nghìn, nói chung không thể đo đếm được. Nó cũng có thể gây tác hại cho cả một ngành hàng. Những doanh nghiệp chế biến đồ hộp ngay ngắn đôi khi vì đồ hộp Hạ Long mà trở nên ế khách, là tai bay vạ gió mà bổng dưng họ phải chịu đựng. Trong ngành du lịch, ẩm thực có thể là một nhân tố hấp dẫn du khách, nhưng nếu xảy ra "sự cố" về thực phẩm bẩn, thực phẩm kém chất lượng, cũng có thể tạo hiệu ứng ngược, khiến du khách tránh né. Do vậy các khu, điểm du lịch nên tự kiểm soát chất lượng thực phẩm để khách được yên tâm trở về với mình. "Văn hóa ẩm thực" là một trong những vấn đề cốt lõi của đời sống nói chung, hoạt động du lịch nói riêng, không thể bị xem thường. ■

Khen thưởng đột xuất bác sĩ cứu người giữa đường

Ngày 17.3, Sở Y tế Hà Nội có Quyết định về việc tặng Giấy khen của Giám đốc Sở Y tế đối với bác sĩ Nguyễn Huy Tiến, Bệnh viện Thận Hà Nội vì đã có thành tích đột xuất cứu sống người bệnh trong tình huống khẩn cấp. Giám đốc Sở Y tế Hà Nội Nguyễn Trọng Diện đánh giá: Đây là hành động đột xuất, kịp thời, chính xác, thể hiện rõ tinh thần trách nhiệm, y đức và bản lĩnh nghề nghiệp, qua đó lan tỏa mạnh mẽ thông điệp: "Người thầy thuốc không chỉ làm việc trong bệnh viện mà luôn sẵn sàng cứu người ở bất cứ đâu, bất cứ khi nào, cứu người không chờ điều kiện".

Trước đó, khoảng 7h sáng ngày 16.3, trên đường đi công tác tuyến, bác sĩ Nguyễn Hữu Tiến đã phát hiện một nam thanh niên bị tai nạn giao thông tại khu vực ngõ 100, đường Nguyễn Chí Thanh (Hà Nội), rơi vào tình trạng ngừng tuần hoàn, nguy kịch. Không chút do dự, bác sĩ Tiến lập tức xuống xe, tiến hành ép tim ngoài lồng ngực và thực hiện các biện pháp cấp cứu ban đầu ngay tại hiện trường.

Nhờ phản ứng nhanh, chuẩn xác và chuyên nghiệp, bệnh nhân đã phục hồi tuần hoàn, dần tỉnh lại. Sau đó, bác sĩ Tiến tiếp tục phối hợp gọi cấp cứu 115, chuyển người bệnh đến cơ sở y tế để theo dõi và điều trị chuyên sâu.

V.D

Tiếp tục ghi nhận động đất độ lớn 3.8 tại xã Măng Bút, Quảng Ngãi

Theo Trung tâm Báo tin động đất và cảnh báo sóng thần, Viện Các khoa học Trái đất (Viện Hàn lâm Khoa học và Công nghệ Việt Nam), trưa qua 17.3, tại khu vực xã Măng Bút (Quảng Ngãi) đã ghi nhận một trận động đất có độ lớn 3.8; rủi ro thiên tai cấp 0. Trận động đất tiếp nối chuỗi động đất trong những ngày gần đây ở khu vực này.

Cụ thể, trận động đất xảy ra lúc 12h12"46' ngày 17.3 (giờ Hà Nội) có tọa độ 14.936 độ Vĩ Bắc; 108.262 độ Kinh Đông; độ sâu chấn tiêu khoảng 8,1 km. Từ năm 2021 đến nay, hàng trăm trận động đất được ghi nhận tại Quảng Ngãi (khu vực tỉnh Kon Tum cũ, tập trung ở khu vực huyện Kon Plông trước đây), trong đó những trận động đất gây rung chấn diện rộng. Lớn nhất là trận động đất vào trưa 28.7.2024 có độ lớn 5.0; trước đó ngày 23.8.2022 là trận động đất độ lớn 4.7. Trận động đất gần đây nhất được ghi nhận vào trưa 9.3.2026, có độ lớn 3.9.

Các chuyên gia nhận định, động đất tại đây là động đất kích thích và dự báo, khu vực này tiếp tục có động đất nhưng độ lớn khó có khả năng vượt quá 5.0. Công tác nghiên cứu chi tiết vẫn cần được triển khai ngay để có đánh giá hoạt động động đất tại khu vực.

P.V

TỔNG BÍ THƯ TÔ LÂM:

Học viện cần phát huy mạnh mẽ tinh thần "đoàn kết, bản lĩnh; đổi mới, sáng tạo; trí tuệ, phát triển"

Sáng qua 17.3, Tổng Bí thư Tô Lâm, Bí thư Quân ủy Trung ương đã đến thăm và làm việc tại Học viện Kỹ thuật quân sự, Bộ Quốc phòng.

Tổng Bí thư Tô Lâm, Bí thư Quân ủy Trung ương thăm và làm việc tại Học viện Kỹ thuật quân sự Ảnh: TTXVN

Phát biểu tại Học viện Kỹ thuật quân sự, thay mặt lãnh đạo Đảng, Nhà nước, Tổng Bí thư Tô Lâm chúc mừng, ghi nhận và biểu dương toàn thể cán bộ, giảng viên, nhân viên, học viên, sinh viên, chiến sĩ toàn Học viện về những kết quả, thành tích đã đạt được trong thời gian qua...

Tổng Bí thư lưu ý, tăng cường công tác giáo dục chính trị, tư tưởng, đạo đức, lối sống, xây dựng bản lĩnh chính trị, phát huy giá trị văn hóa "Bộ đội Cụ Hồ", khơi dậy khát vọng cống hiến, tinh thần đổi mới sáng tạo cho cán bộ, đảng viên, quần chúng, nhất là thế hệ trẻ; đẩy mạnh thu hút, bồi dưỡng, trọng dụng nhân tài, xây dựng đội ngũ cán bộ ngang tầm yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới; tiếp tục tổ chức thực hiện có hiệu quả các nghị quyết, kết luận của Trung ương về xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị; quy định của Bộ Chính trị về chuẩn mực đạo đức cách mạng của cán bộ, đảng viên trong giai đoạn mới, gắn với đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh.

Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng chủ trì, phối hợp với các Ban, Bộ, ngành Trung ương tiếp tục quan tâm, có cơ chế, chính sách và nguồn kinh phí đặc thù cho Học viện Kỹ thuật quân sự trong công tác đào tạo và khoa học công nghệ, nhất là đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ, giảng viên tại nước ngoài về các lĩnh vực như công nghệ lượng tử, năng lượng nguyên tử, kỹ thuật địa vật lý, hàng không vũ trụ. Tổng Bí thư đề nghị, quan tâm, chỉ đạo xây dựng Học viện trở thành Trung tâm đào tạo, nghiên cứu khoa học công nghệ và đổi mới sáng tạo, làm chủ công nghệ quốc phòng và công nghệ lưỡng dụng trọng điểm quốc gia, đạt tầm khu vực và thế giới; tạo điều kiện để Học viện được phép thu hút thêm các nguồn lực tài chính, đầu tư phòng thí nghiệm hiện đại, cơ sở vật chất, tạo môi trường thuận lợi thu hút các nhà khoa học xuất sắc trong nước và quốc tế đến làm việc.

Tổng Bí thư nhắc lại, sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn đặc biệt coi trọng vai trò của khoa học và giáo dục, đào tạo đối với sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Người nhiều lần căn dặn: Quân đội ta phải ra sức học tập kỹ thuật, chiến thuật, không ngừng nâng cao trình độ khoa học quân sự; đồng thời nhấn mạnh: Phải học tập kinh nghiệm của các nước anh em, nhưng phải vận dụng một cách sáng tạo cho phù hợp với điều kiện nước ta. Tổng Bí thư nhấn mạnh, những lời căn dặn sâu sắc đó đến nay vẫn còn nguyên giá trị, là kim chỉ nam quan trọng cho sự phát triển của khoa học kỹ thuật quân sự và công nghiệp quốc phòng nước ta. Quán triệt tư tưởng đó, các thế hệ cán bộ, giảng viên, học viên của Học viện Kỹ thuật quân sự đã không ngừng nỗ lực học tập, nghiên cứu, sáng tạo, đóng góp quan trọng vào sự nghiệp xây dựng Quân đội và bảo vệ Tổ quốc.

Nhân dịp Học viện hướng tới kỷ niệm 60 năm Ngày truyền thống (28.10.1966 - 28.10.2026), Tổng Bí thư mong muốn Học viện khơi dậy và phát huy mạnh mẽ mọi tiềm năng, sức sáng tạo, tiêu biểu về tinh thần "Đoàn kết, bản lĩnh; đổi mới, sáng tạo; trí tuệ, phát triển". Trong đó: Đoàn kết là sức mạnh; bản lĩnh để vượt khó; đổi mới để không bị tụt hậu; sáng tạo để thành công; trí tuệ là nền tảng; phát triển là mục tiêu, khát vọng vươn lên...

P.V (tổng hợp)

Kế hoạch thực hiện Quy hoạch mạng lưới cơ sở văn hóa và thể thao

Bộ VHTTDL vừa ban hành Quyết định số 4385/QĐ-BVHTTDL về việc ban hành Kế hoạch thực hiện Quy hoạch mạng lưới cơ sở văn hóa và thể thao thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2045.

Kế hoạch được ban hành nhằm triển khai thực hiện có hiệu quả Quyết định số 991/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Quy hoạch mạng lưới cơ sở văn hóa và thể thao thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2045 và các Quyết định của Bộ trưởng Bộ VHTTDL phê duyệt điều chỉnh Quy hoạch mạng lưới cơ sở Văn hóa và Thể thao thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2045; xây dựng lộ trình tổ chức triển khai có hiệu quả các chương trình, dự án nhằm hoàn thành các mục tiêu, nhiệm vụ quy hoạch đã đề ra. Đồng thời, cụ thể hóa các nhiệm vụ, chính sách, giải pháp gắn với trách nhiệm của các cơ quan có liên quan trong việc tổ chức triển khai thực hiện Quy hoạch mạng lưới cơ sở văn hóa và thể thao, phù hợp với mục tiêu, nhiệm vụ, nội dung của Quy hoạch mạng lưới cơ sở Văn hóa và Thể thao đã được phê duyệt. Phân công trách nhiệm cụ thể theo chức năng nhiệm vụ để thực hiện hiệu quả Quy hoạch mạng lưới cơ sở văn hóa và thể thao.

Mục tiêu phát triển và tầm nhìn đến năm 2045: Mạng lưới cơ sở văn hóa quốc gia đồng bộ, hiện đại, bản sắc, hướng đến xây dựng hình ảnh quốc gia gắn với tiếp thu tinh hoa văn hóa của thời đại, đáp ứng các tiêu chuẩn theo quy định và nhu cầu thực tiễn; bảo đảm công bằng trong tham gia, hưởng thụ của nhân dân các vùng, khu vực trong cả nước; bảo đảm thực hiện tốt nhiệm vụ bảo tồn và phát huy giá trị, bản sắc văn hóa dân tộc; bảo đảm liên kết vùng và liên kết với các kết cấu hạ tầng khác trong phạm vi lãnh thổ.

Mạng lưới cơ sở thể thao quốc gia được phát triển đồng bộ, hiện đại, đáp ứng nhu cầu tập luyện và hưởng thụ của nhân dân; yêu cầu tập luyện và thi đấu đạt chuẩn quốc tế đối với các môn thể thao trọng điểm, có mục tiêu giành huy chương châu lục, thế giới; đủ điều kiện tổ chức các sự kiện thể thao có quy mô lớn ở khu vực và châu lục. Phát triển mạng lưới cơ sở văn hóa và thể thao gắn với cơ chế thị trường, là nguồn lực phát triển công nghiệp văn hóa và kinh tế thể thao. Hình thành các sản phẩm, dịch vụ có chất lượng cao, đáp ứng nhu cầu của xã hội, phục vụ học tập, rèn luyện suốt đời của người dân, góp phần xây dựng xã hội học tập và nâng cao chất lượng cuộc sống.

Đến năm 2045, mạng lưới cơ sở văn hóa và thể thao quốc gia phát triển cân đối, phân bố không gian hợp lý, trở thành thương hiệu, đại diện cho nền văn hóa tiên tiến, đậm đà bản sắc; hình thành những công trình mang đậm bản sắc văn hóa, có tính biểu tượng cho Việt Nam hội nhập trong thế kỷ XXI, trở thành những dấu ấn lịch sử và di sản dành cho tương lai; Hình thành các trung tâm về văn hóa, thể thao trọng điểm gắn với các đô thị quan trọng của quốc gia và vùng tại Hà Nội, Quảng Ninh, Hải Phòng, Vinh, Đà Nẵng, Huế, Quy Nhơn, Buôn Ma Thuột, TP.HCM, Cần Thơ; tạo lập sự liên kết chặt chẽ giữa các cấp; đăng cai tổ chức thành công Đại hội thể thao châu Á...

T.SƯƠNG

Khu phố cổ Hà Nội sẽ xây dựng thành biểu tượng du lịch cộng đồng

Trong Quy hoạch tổng thể thủ đô Hà Nội tầm nhìn 100 năm đang được lấy ý kiến, Viện Quy hoạch xây dựng TP Hà Nội, Viện Nghiên cứu phát triển kinh tế - xã hội Hà Nội đã đề xuất các nhiệm vụ, giải pháp đột phá để giải quyết vấn đề văn minh trật tự đô thị, tái cấu trúc và phát triển đô thị.

Theo đề xuất, phạm vi tái cấu trúc đô thị được xác định từ Vành đai 3 trở vào, ưu tiên khu vực trong Vành đai 1 và Vành đai 2. Trong đó, nhiều khu vực được đề xuất tái cấu trúc kết hợp bảo tồn, tôn tạo đối với các khu vực, công trình có giá trị lịch sử, văn hóa, kiến trúc đặc trưng có giá trị. Cụ thể, khu trung tâm chính trị - hành chính Ba Đình (khoảng 134,5 ha), khu vực hồ Gươm và phụ cận đề xuất quản lý kiến trúc cảnh quan đô thị và bảo tồn, phục dựng các giá trị của các công trình kiến trúc và các trục không gian đô thị có giá trị như khu vực: Hoàng thành Thăng Long, trục văn hóa biểu diễn Tràng Tiền - Nhà hát Lớn…

Cơ quan soạn thảo cũng đề xuất đối với khu phố cổ (khu vực 36 phố phường rộng 81 ha) định hướng bảo tồn và phục dựng các giá trị kiến trúc truyền thống, đồng thời xây dựng nơi đây thành biểu tượng du lịch cộng đồng của Hà Nội. Đối với khu phố cũ (rộng khoảng 200 ha), nơi tập trung nhiều công trình kiến trúc Pháp sẽ được bảo tồn hình thái đô thị đặc trưng theo mô hình "thành phố vườn". Các tuyến phố bàn cờ, vỉa hè rộng, hệ thống cây xanh và những công trình mang phong cách tân cổ điển, Đông Dương sẽ được giữ gìn và cải tạo hài hòa với các công trình mới.

Khu vực hồ Tây và vùng phụ cận (khoảng 462 ha, không bao gồm 530 ha Hồ Tây); trục cảnh quan sông Hồng (khoảng 11.000 ha), Viện Quy hoạch xây dựng TP Hà Nội xác định đây là khu vực có không gian cảnh quan và môi trường bậc nhất của thành phố. TP Hà Nội sẽ đề xuất bảo tồn các công trình, khu vực giá trị về văn hóa, lịch sử, đồng thời tái cấu trúc toàn diện đối với khu vực dân cư hiện hữu ở hồ Tây và vùng phụ cận, trục cảnh quan sông Hồng theo hướng tăng cường hệ thống giao thông, tôn tạo, nâng cấp không gian cảnh quan, đầu tư xây dựng các công trình mới đảm bảo hài hòa với không gian và kiến trúc khu vực.

Về giải pháp thực hiện, cơ quan soạn thảo cho biết, cần xây dựng phương án tài chính song hành với quy hoạch xây dựng mô hình cân đối nguồn lực tài chính ngay trong quá trình lập phương án không gian. Với quỹ đất tại khu vực trung tâm, các vị trí đắc địa... đề xuất ưu tiên phát triển các trung tâm tài chính, thương mại, văn phòng cao cấp để tạo nguồn thu lớn cho ngân sách và động lực kinh tế… **P.V**

Đối tượng lừa đảo công nghệ là nạn nhân hay tội phạm?

NGUYÊN KHANG - QUANG ANH

Khoảng 300.000 nạn nhân thuộc 50 quốc tịch khác nhau đang bị mắc bẫy trong các trung tâm lừa đảo trên khắp châu Á. Họ bị mua bán, giữ giấy tờ, hành hạ, ép buộc lừa đảo... Sau khi được giải cứu, cơ quan chức năng phải phân loại, sàng lọc để không coi họ là tội phạm.

Hẳn dư luận vẫn chưa quên cuộc đào thoát nghẹt thở của 40 lao động trên dòng sông Bình Di (Campuchia) năm 2022. Đó không chỉ là cuộc trốn chạy khỏi sự bóc lột, mà là cuộc trốn chạy khỏi việc bị ép buộc trở thành công cụ phạm tội cho các băng nhóm quốc tế. "Nếu không có cánh tay giúp sức kịp thời của các cơ quan chức năng và bà con thì có lẽ tôi đã chết đuối trên sông Bình Di" là chia sẻ của anh N.Đ.H (Lâm Đồng) sau khi được giải cứu lúc đang cố bơi qua sông để trốn thoát khỏi casino Rich World ở Campuchia.

Qua lời kể, anh N.Đ.H, tại Campuchia phải làm việc từ 9h sáng đến 0h đêm và mọi sinh hoạt các nhân và hoạt động thư giãn đều diễn ra trong khoảng từ 0h đến 2h sáng. Nếu trung tâm lừa đảo không hài lòng thì anh sẽ bị chích điện và ai có thái độ bất bình, không hợp tác sẽ bị trừng trị nặng hơn.

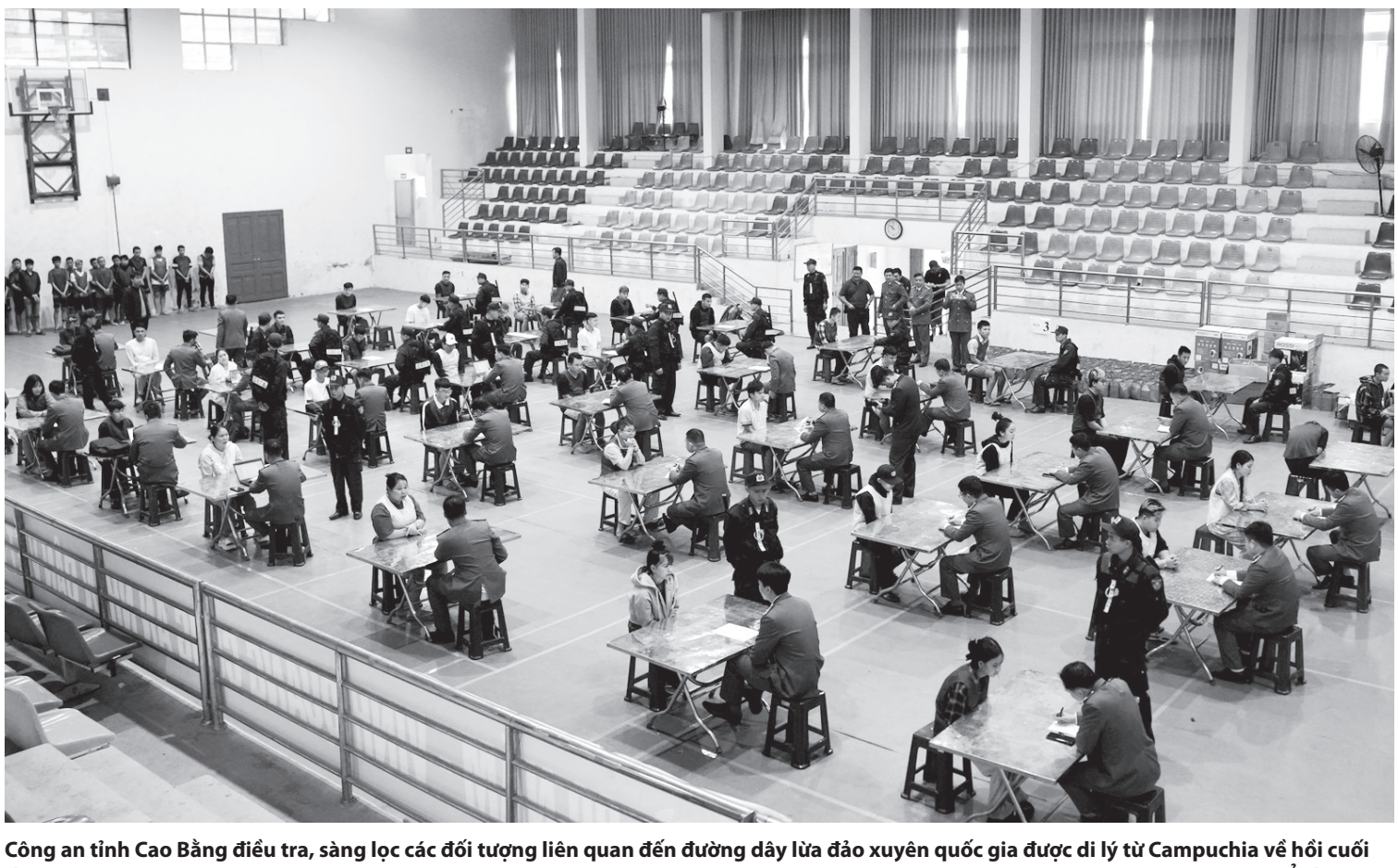
Nhằm bóc trần thủ đoạn tinh vi của các trung tâm lừa đảo trực tuyến, Bộ Ngoại giao, Cơ quan Phòng, chống ma túy và tội phạm của Liên Hợp Quốc (UNODC) vừa tổ chức hội thảo nâng cao nhận thức về mua bán người nhằm mục đích ép buộc thực hiện hành vi phạm tội tại các trung tâm lừa đảo. Các đại biểu đến từ Bộ Công an, Bộ Quốc phòng, Bộ Y tế... khẳng định, nạn nhân không chỉ bị bóc lột mà còn bị ép buộc thực hiện hành vi phạm tội.

Theo báo cáo của Cơ quan Phòng, chống ma túy và tội phạm của Liên Hợp Quốc (UNODC), hằng năm có hàng trăm ngàn người thuộc 50 quốc gia bị đưa vào các trung tâm lừa đảo trái với ý muốn và phải thực hiện các hoạt động theo điều hành của các nhóm cao hơn. Các nạn nhân đều có chung đặc điểm là lao động trẻ, bị mua, bán xuyên biên giới để làm việc bằng các quảng cáo "việc nhẹ lương cao"; bị ép phải làm việc từ 12-14 tiếng/ngày để thực hiện các hành vi lừa đảo trực tuyến (tạo tài khoản ảo, dụ dỗ chơi game và đầu tư tài chính). Khi không còn "tác dụng", họ bị đánh đập, mua bán như một món hàng. Nếu họ muốn trở về sẽ phải nộp tiền chuộc từ 8.500 USD - 30.000 USD hoặc tuyển mộ người khác để "thế thân", điều này mang lại lợi nhuận nhiều lần cho bọn chủ. Một số nạn nhân sau khi được giải cứu cho biết, đã chứng kiến cảnh người bị hành hạ đến tử vong và bị hỏa thiêu để phi tang...

Các cơ quan điều tra cho rằng, hiện nay trung tâm lừa đảo đang lây lan như nấm, chúng mở rộng phạm vi hoạt động, quốc tịch và tăng số lượng người; có trung tâm khi được triệt phá, số đối tượng bị bắt lên tới 2.000 người. Chia sẻ về việc giải cứu nạn nhân bị bóc lột tại các trung tâm lừa đảo, bà Phan Thị Minh Giang, Phó Cục trưởng Cục Lãnh sự (Bộ Ngoại giao) cho biết, trong năm 2024-2025, hơn 6.000 người dân Việt Nam nghi là nạn nhân được hỗ trợ, giải cứu nhưng rất khó khăn vì họ đang ở nước ngoài. Đại diện Bộ Công an, thượng tá Ngô Xuân Ý, Phó Trưởng phòng 5, Cục Cảnh sát hình sự thông tin, những năm qua Việt Nam đã giải cứu được 20.000 người từ Campuchia. Việc giải cứu cũng gặp nhiều khó khăn vì khi nạn nhân cầu cứu, cơ quan chức năng hai bên cùng phối hợp, định vị được nạn nhân, khi ập đến thì nạn nhân đã bị chuyển đi nơi khác. Bên cạnh đó, trong số các đối tượng bị bắt sau khi triệt phá trung tâm lừa đảo, khó xác định ai là nạn nhân bị bóc lột, ai là tội phạm vì nước bạn thực hiện trao trả mà không thông tin gì nên mất nguồn chứng cứ.

Do đó, ranh giới tội phạm và nạn nhân bị lu mờ, đối tượng yếu thế bị coi là tội phạm. Trong khi đó, đại tá Phạm Long Biên, Trưởng phòng Phòng, chống mua bán người, Cục Phòng, chống ma túy và tội phạm, Bộ Tư lệnh Bộ đội biên phòng cho hay, vì không có chỗ để câu lưu ở biên giới nên phải nhanh chóng sàng lọc đối tượng được giải cứu qua phiếu khảo với 10 câu hỏi. Sau đó tìm ra được đối tượng nguy cơ cao, phỏng vấn sâu để xác định nạn nhân, thu thập chứng cứ chứ chưa coi các đối tượng được giải cứu là tội phạm...

Các chuyên gia cho rằng, trung tâm lừa đảo xuyên biên giới không thể bị triệt phá một sớm một chiều, mà sẽ chuyển biến hình thức lừa đảo này sang hình thức lừa đảo khác và các nạn nhân sẽ còn tiếp tục tăng lên. Do đó, cần nhận diện các dấu hiệu lừa đảo, cơ quan chức năng cần cảnh báo về những việc làm độc hại, "việc nhẹ lương cao" để giới trẻ không bị mắc bẫy. ■

Công an tỉnh Cao Bằng điều tra, sàng lọc các đối tượng liên quan đến đường dây lừa đảo xuyên quốc gia được di lý từ Campuchia về hồi cuối tháng 1.2026 **Ảnh: N.DỊU**

XÂY DỰNG VĂN HÓA ỨNG XỬ TRÊN MÔI TRƯỜNG SỐ:

Bước đi quan trọng trong phát triển văn hóa

TS PHAN THANH HẢI

Trong kỷ nguyên chuyển đổi số đang diễn ra mạnh mẽ, không gian mạng đã trở thành một phần quan trọng của đời sống xã hội. Internet và các nền tảng số không chỉ là công cụ trao đổi thông tin, mà còn là môi trường hình thành các giá trị văn hóa mới, nơi con người thể hiện quan điểm, cảm xúc và bản sắc cá nhân.

Chính vì vậy, việc xây dựng một chuẩn mực ứng xử văn hóa trên môi trường số không chỉ là vấn đề quản lý xã hội, mà còn là một yêu cầu mang tính chiến lược đối với sự phát triển văn hóa của mỗi quốc gia. Trong bối cảnh đó, việc Bộ VHTTDL ban hành Bộ Quy tắc ứng xử văn hóa trên môi trường số là một bước đi kịp thời và cần thiết. Bộ quy tắc không chỉ nhằm định hướng hành vi của người dùng internet, mà còn góp phần xây dựng một không gian mạng lành mạnh, nhân văn, tôn trọng pháp luật và giàu bản sắc văn hóa Việt Nam.

Không gian số, một "không gian văn hóa" mới

Trong nhiều thập niên trước, văn hóa chủ yếu được biểu đạt thông qua các không gian truyền thống như gia đình, trường học, cộng đồng hay các thiết chế văn hóa. Tuy nhiên, cùng với sự phát triển của công nghệ thông tin, đặc biệt là mạng xã hội, một "không gian văn hóa" mới đã hình thành, đó là không gian số.

Ngày nay, hàng chục triệu người Việt Nam đang tham gia vào các nền tảng mạng xã hội, các diễn đàn trực tuyến, các hệ sinh thái nội dung số. Mỗi bài viết, mỗi bình luận, mỗi hình ảnh hay video được chia sẻ đều góp phần tạo nên diện mạo của đời sống văn hóa trên môi trường mạng. Ở góc độ tích cực, không gian số mở ra những cơ hội chưa từng có cho việc lan tỏa tri thức, quảng bá văn hóa và kết nối cộng đồng. Những giá trị văn hóa truyền thống, di sản, nghệ thuật, ẩm thực hay lối sống Việt Nam có thể được giới thiệu rộng rãi ra thế giới chỉ bằng vài thao tác đơn giản trên các nền tảng số.

Tuy nhiên, đi cùng với những cơ hội ấy là không ít thách thức. Tình trạng thông tin sai lệch, ngôn từ kích động, hành vi bạo lực mạng, sự thiếu tôn trọng giữa các cá nhân trên không gian số đã trở thành những vấn đề đáng lo ngại. Không ít trường hợp, chỉ một dòng bình luận thiếu kiểm soát cũng có thể gây ra những hệ lụy xã hội lớn. Điều đó cho thấy rằng, không gian mạng không phải là một vùng "phi văn hóa" hay "phi trách nhiệm". Ngược lại, đó chính là nơi các giá trị văn hóa cần được thể hiện rõ ràng và mạnh mẽ hơn bao giờ hết.

Bước đi cần thiết trong quản trị văn hóa số

Việc ban hành Bộ Quy tắc ứng xử văn hóa trên môi trường số thể hiện một cách tiếp cận rất đáng chú ý: Thay vì chỉ nhấn mạnh các biện pháp xử lý vi phạm, văn bản này còn đặt trọng tâm vào việc xây dựng chuẩn mực ứng xử văn hóa.

Đây là một cách tiếp cận mang tính mềm dẻo nhưng hiệu quả, bởi văn hóa không thể chỉ được điều chỉnh bằng các chế tài pháp lý, mà còn cần được định hướng bằng các giá trị và chuẩn mực xã hội. Bộ quy tắc nhấn mạnh một số nguyên tắc cơ bản như tôn trọng pháp luật; tôn trọng quyền và lợi ích hợp pháp của người khác; sử dụng ngôn ngữ văn minh, lịch sự; chia sẻ thông tin có kiểm chứng; và khuyến khích lan tỏa những nội dung tích cực, nhân văn. Điều đáng chú ý là bộ quy tắc không chỉ hướng tới cá nhân, mà còn đặt trách nhiệm đối với các tổ chức, doanh nghiệp cung cấp nền tảng số, các cơ quan truyền thông, báo chí và các đơn vị hoạt động trong lĩnh vực văn hóa, sáng tạo. Cách tiếp cận này phản ánh một nhận thức quan trọng: Xây dựng văn hóa trên môi trường số là trách nhiệm của toàn xã hội, chứ không chỉ của từng cá nhân riêng lẻ.

Nếu nhìn rộng hơn, việc xây dựng văn hóa ứng xử trên môi trường số cũng chính là một phần của quá trình hình thành văn hóa số, một khái niệm ngày càng được nhắc đến nhiều trong các chiến lược phát triển văn hóa hiện đại. Văn hóa số không chỉ là việc số hóa các di sản hay đưa các sản phẩm văn hóa lên nền tảng trực tuyến. Quan trọng hơn, đó là việc hình thành những chuẩn mực hành vi, cách thức giao tiếp và các giá trị văn hóa phù hợp với đời sống số. Ở nhiều quốc gia, văn hóa số đã trở thành một thành tố quan trọng của các chiến lược phát triển công nghiệp văn hóa và kinh tế sáng tạo. Một môi trường mạng văn minh, lành mạnh sẽ tạo điều kiện cho các ngành công nghiệp nội dung số, truyền thông sáng tạo, nghệ thuật số và du lịch văn hóa phát triển bền vững.

Ngược lại, nếu môi trường số bị chi phối bởi thông tin độc hại, sự cực đoan và thiếu tôn trọng, thì không chỉ đời sống xã hội bị ảnh hưởng mà cả hệ sinh thái sáng tạo cũng khó có thể phát triển lành mạnh.

Xây dựng văn hóa mạng là trách nhiệm của mỗi công dân

Điều quan trọng nhất của Bộ Quy tắc ứng xử văn hóa trên môi trường số không nằm ở bản thân văn bản, mà ở sự tự giác của mỗi người khi tham gia không gian mạng. Mỗi công dân khi sử dụng internet đều đang góp phần tạo nên diện mạo văn hóa của xã hội số. Một lời nói tử tế, một bình luận có trách nhiệm, một thông tin được chia sẻ đúng mực, tất cả đều là những hành động nhỏ nhưng có ý nghĩa lớn trong việc xây dựng một môi trường mạng văn minh.

Ở góc độ này, có thể nói rằng văn hóa ứng xử trên môi trường số chính là sự tiếp nối của những giá trị truyền thống tốt đẹp của người Việt: Tinh thần tôn trọng lẫn nhau, sự nhân ái, lòng khoan dung và ý thức cộng đồng. Khi những giá trị ấy được thể hiện trên không gian mạng, chúng không chỉ góp phần làm cho môi trường số trở nên lành mạnh hơn, mà còn giúp quảng bá hình ảnh một xã hội Việt Nam văn minh, nhân văn và giàu bản sắc.

Trong bối cảnh Việt Nam đang triển khai mạnh mẽ các chiến lược phát triển văn hóa đến năm 2030 và các chương trình phát triển công nghiệp văn hóa, việc xây dựng văn hóa ứng xử trên môi trường số có ý nghĩa đặc biệt quan trọng. Không gian số ngày càng trở thành một phần của đời sống văn hóa, kinh tế và xã hội. Vì vậy, xây dựng một môi trường số văn minh không chỉ là yêu cầu trước mắt, mà còn là điều kiện cần thiết để hình thành một hệ sinh thái sáng tạo bền vững trong tương lai. Có thể nói rằng Bộ Quy tắc ứng xử văn hóa trên môi trường số chính là một bước khởi đầu quan trọng trong quá trình xây dựng một nền văn hóa số lành mạnh, nhân văn và mang đậm bản sắc Việt Nam.

Trong kỷ nguyên số, văn hóa không chỉ hiện diện trong các di sản, lễ hội hay thiết chế truyền thống, mà còn hiện diện trong từng dòng trạng thái, từng bức ảnh, từng đoạn video được chia sẻ mỗi ngày. Và chính từ những điều tưởng chừng rất nhỏ ấy, diện mạo văn hóa của một quốc gia trong thời đại số đang được hình thành và định hình. ■

Ảnh minh họa

"Tết Nhân ái" 2026 huy động gần 897 tỉ đồng

Phong trào "Tết Nhân ái" Xuân Bính Ngọ năm 2026 do Trung ương Hội Chữ thập đỏ Việt Nam phát động đã vận động được 896,989 tỉ đồng, đạt 120% chỉ tiêu đề ra, hỗ trợ 1.553.995 suất quà Tết cho người nghèo và các đối tượng dễ bị tổn thương trên cả nước.

Nguồn lực này được huy động từ sự đồng hành của hơn 12.000 doanh nghiệp, tổ chức, cá nhân và hơn 1.500 nhóm tình nguyện cộng đồng. Nhiều địa phương đạt kết quả vận động nguồn lực cao như TP.HCM, Gia Lai, Lâm Đồng, Phú Thọ, Thanh Hóa… Từ nguồn lực vận động được, các cấp Hội đã trao tặng hơn 1,55 triệu suất quà Tết, đạt 104% kế hoạch, với giá trị bình quân khoảng 577.000 đồng/suất. Bên cạnh hỗ trợ quà Tết, nhiều địa phương còn triển khai các hoạt động nhân đạo thiết thực như sửa chữa nhà ở, hỗ trợ sinh kế, xây dựng công trình dân sinh, trao học bổng cho học sinh có hoàn cảnh khó khăn, góp phần giúp người dân ổn định cuộc sống lâu dài.

Đáng chú ý, trong dịp này, các cấp Hội trên cả nước đã tổ chức 126 chương trình "Tết Nhân ái" cấp tỉnh theo mô hình "Hội chợ - Tặng quà - Vui Tết", với nhiều hoạt động phong phú như Chợ Tết Nhân ái, gian hàng "0 đồng", trao quà, chương trình văn hóa - văn nghệ, trò chơi dân gian, tặng chữ thư pháp, cắt tóc miễn phí… Một điểm mới nổi bật của phong trào năm nay là lần đầu tiên triển khai "Tuần lễ Tết Nhân ái" đồng loạt tại các xã, phường trên cả nước với nhiều hoạt động phong phú như "Chợ Tết Nhân ái", "Bữa cơm Tết Nhân ái", khám sức khỏe, cắt tóc miễn phí, các chương trình văn hóa - văn nghệ, trò chơi dân gian… Qua đó không chỉ hỗ trợ vật chất mà còn mang lại giá trị tinh thần, tạo không khí đón Xuân đầm ấm, gắn kết cộng đồng.

Ở cấp Trung ương, Hội Chữ thập đỏ Việt Nam đã tổ chức 10 chương trình "Tết Nhân ái" quy mô lớn tại các địa phương, hỗ trợ hơn 11.000 người dân với tổng giá trị gần 12 tỉ đồng. Các chương trình áp dụng hình thức phiếu mua hàng tự chọn tại các gian hàng Tết Nhân ái, giúp người dân chủ động lựa chọn nhu yếu phẩm phù hợp với nhu cầu của gia đình. Bên cạnh đó, chương trình "Tết vì đồng bào vùng lũ" được triển khai tại 19 tỉnh, thành phố bị ảnh hưởng bởi thiên tai năm 2025, hỗ trợ hơn 12.600 hộ gia đình với tổng giá trị gần 12 tỉ đồng, góp phần giúp người dân vượt qua khó khăn, đón Tết an toàn và ấm áp.

B.N

Giá xăng dầu "nhảy múa", doanh nghiệp du lịch đứng ngồi không yên

● ĐÌNH KIÊN

Hàng loạt hãng hàng không quốc tế đồng loạt tăng phụ phí nhiên liệu trong tháng 3. Khi giá xăng dầu toàn cầu biến động mạnh, ngành Du lịch bước vào mùa cao điểm hè với một bài toán quen thuộc đó là chi phí vận chuyển tăng nhanh hơn tốc độ phục hồi của thị trường.

Giá dịch vụ vận chuyển và giá tour du lịch cũng tăng theo giá xăng dầu

Áp lực chi phí lan nhanh

Từ ngày 11.3, nhiều doanh nghiệp lữ hành tại Việt Nam đã nhận được thông báo điều chỉnh thuế và phụ phí nhiên liệu từ các hãng hàng không quốc tế. Hãng All Nippon Airways (ANA) của Nhật Bản cho biết mức phụ phí nhiên liệu trên các chuyến bay Việt Nam - Nhật Bản sẽ tăng từ 41 USD lên 48 USD mỗi chiều đối với vé xuất sau ngày 1.4. Tổng thuế và phí cho hành trình khứ hồi vì vậy tăng lên khoảng 161 USD, tương đương 4 triệu đồng.

Không dừng ở đó, một hãng hàng không Việt Nam cũng gửi dự báo điều chỉnh thuế phí trên nhiều đường bay quốc tế. Một số chặng Đông Nam Á tăng 5-8 USD mỗi chiều, còn các tuyến dài có thể tăng hơn 40 USD mỗi chiều. Những điều chỉnh này diễn ra trong bối cảnh giá nhiên liệu hàng không tăng mạnh do xung đột tại Trung Đông làm gián đoạn nguồn cung dầu toàn cầu. Với ngành hàng không, nhiên liệu chiếm tới 30-40% chi phí vận hành. Khi giá dầu tăng, việc giữ giá vé gần như không còn.

Các hãng bay quốc tế cũng bắt đầu phản ứng dây chuyền. Cathay Pacific thông báo điều chỉnh phụ phí từ 18.3. Air India, Hong Kong Airlines, FlySafair hay liên minh Air France-KLM đều phát tín hiệu tăng phụ phí hoặc điều chỉnh giá vé trong thời gian tới. Ngay tại Mỹ, CEO của United Airlines, ông Scott Kirby cũng cảnh báo giá vé có thể tăng nhanh khi chi phí nhiên liệu leo thang. Theo các chuyên gia, câu hỏi hiện nay không còn là liệu giá vé máy bay có tăng hay không, mà là tăng vào thời điểm nào, kéo dài bao lâu và biên độ ra sao.

Đối với các doanh nghiệp du lịch, hàng không luôn là chi phí chi phối giá tour. Chỉ cần phụ phí nhiên liệu tăng vài chục USD, toàn bộ cấu trúc giá của tour quốc tế phải tính toán lại. Một số doanh nghiệp đã bắt đầu điều chỉnh. Một đơn vị lữ hành thông báo tăng giá tour do chi phí dịch vụ tăng theo biến động địa chính trị tại Trung Đông. Tour Thổ Nhĩ Kỳ tăng khoảng 1 triệu đồng mỗi khách, tour Mỹ tăng khoảng 4 triệu đồng.

Ông Nguyễn Ngọc Tấn, Tổng giám đốc Saco Travel (TP. HCM), dự báo giá tour hè năm nay có thể tăng khoảng 10 - 15% so với cùng kỳ năm ngoái. Ở góc độ thị trường, đây là một tín hiệu đáng chú ý. Sau giai đoạn phục hồi mạnh năm 2024-2025, ngành Du lịch Việt Nam đang bước vào chu kỳ tăng trưởng mới. Tuy nhiên, chu kỳ này lại trùng với giai đoạn biến động địa chính trị và giá năng lượng toàn cầu. Khi chi phí đầu vào tăng, biên lợi nhuận vốn đã mỏng của ngành lữ hành càng bị thu hẹp.

Nếu hàng không chịu tác động trực tiếp từ nhiên liệu máy bay, vận tải đường bộ cũng không nằm ngoài vòng xoáy chi phí. Ông Nguyễn Quang Hưng, Giám đốc Công ty TNHH DVTM Du lịch và Xây dựng Thiên Hương (Đà Nẵng) cho biết: "Nhiều nhà xe không chịu nổi mức tăng rất mạnh của giá xăng dầu trong nước và thế giới. Hiện mức điều chỉnh giá phổ biến các nhà xe đang áp dụng khoảng 10-15% đối với hành trình ngắn, còn các tuyến đường dài như Tây Bắc, Tây Nguyên hay miền Trung có thể tăng 15-20% do tiêu thụ nhiên liệu lớn".

"Khi giá dầu trong nước tăng lên hơn 30.000 đồng/lít, Chi hội vận chuyển Đà Nẵng đã họp và thống nhất mức tăng không quá 20%. Giá xe có thể điều chỉnh theo mức tăng giảm của giá xăng dầu trong nước và tuỳ vào đối tác của từng đơn vị", ông Hưng cho biết thêm. Một vấn đề khác khiến doanh nghiệp lữ hành lo ngại là việc khó ký hợp đồng vận chuyển dài hạn. Nhiều nhà xe không muốn chốt giá cố định khi giá nhiên liệu vẫn biến động mạnh. Điều này khiến các công ty du lịch gặp khó trong việc xây dựng giá tour cho mùa hè, giai đoạn bán hàng cao điểm.

Hiệu ứng dây chuyền

Kinh nghiệm các đợt tăng giá nhiên liệu năm 2018 và 2022 cho thấy tác động không dừng ở vận tải. Khi chi phí logistics tăng, giá thực phẩm, đồ uống, khăn lạnh hay vật tư phục vụ du lịch đều có xu hướng tăng theo. Khách sạn thường không điều chỉnh giá ngay lập tức, nhưng áp lực chi phí điện, nhân sự và vận hành sẽ dẫn tới việc tăng nhẹ giá phòng hoặc cắt giảm các chương trình khuyến mại. Các suất ăn trong tour trọn gói cũng thường được điều chỉnh sau một thời gian ngắn. Vì vậy, mỗi đợt tăng giá nhiên liệu thường kéo theo một chuỗi điều chỉnh trong toàn bộ hệ sinh thái du lịch.

Một chi tiết đáng chú ý nằm ở phản ứng của khách du lịch. Ông Bùi Thanh Tú, Giám đốc Marketing BestPrice (Hà Nội) cho rằng, việc giá xăng tăng có thể khiến mỗi khách phải chi thêm khoảng 50.000 đồng cho một tour nội địa đi bằng ô tô. Con số này thoạt nhìn không lớn. Tuy vậy, khi nhân với quy mô đoàn vài trăm người trong các chương trình team building của doanh nghiệp, tổng chi phí tăng lên đáng kể. Và trong tâm lý tiêu dùng, khách hàng thường nhìn vào tổng chi phí chứ không phải phần tăng thêm bình quân mỗi người.

Một số doanh nghiệp vận tải đã cố gắng trì hoãn việc tăng giá, nhưng khi giá dầu lên tới 31.000 đồng/lít thì đơn vị vận chuyển buộc phải tăng giá. Ông Lê Hiếu, Giám đốc điều hành Công ty cổ phần vận tải Khánh Linh Trans (Hà Nội) cho biết: "Việc điều chỉnh giá dịch vụ vận chuyển ở Hà Nội thời điểm này là khó tránh khỏi vì giá xăng dầu lên quá cao so với cùng kỳ năm trước".

Dữ liệu thị trường cho thấy giá xăng dầu trong nước hiện chưa vượt đỉnh của tháng 6.2022, song mức tăng hơn 40 - 60% trong vòng 10 ngày đã đủ tạo áp lực lớn lên chi phí vận tải. Trong khi đó, tình hình địa chính trị tại Trung Đông vẫn chưa có dấu hiệu hạ nhiệt. Điều đáng chú ý là giá nhiên liệu có thể giảm nhẹ trong ngắn hạn, nhưng giá cước vận tải thường không giảm ngay lập tức. Các doanh nghiệp cần thời gian để cân đối chi phí và bù đắp phần tăng trước đó.

Vì vậy, nhiều chuyên gia cho rằng mùa du lịch hè năm nay sẽ chứng kiến một mặt bằng giá mới. Đối với du khách, giải pháp khả thi nhất là đặt dịch vụ sớm để khóa giá trước khi các hãng bay và doanh nghiệp du lịch điều chỉnh thêm. Còn với doanh nghiệp, giai đoạn này đòi hỏi khả năng quản trị chi phí và dự báo thị trường chính xác hơn bao giờ hết. ■

Phát triển Vườn quốc gia Xuân Thủy theo hướng bền vững

Với việc phê duyệt đề án phát triển du lịch sinh thái, nghỉ dưỡng và giải trí tại Vườn quốc gia Xuân Thủy giai đoạn 2026-2030, với tổng vốn đầu tư khoảng 464 tỉ đồng, tỉnh Ninh Bình hướng đến mục tiêu xây dựng nơi đây trở thành điểm du lịch sinh thái, nghỉ dưỡng, giải trí trọng điểm của Đồng bằng Bắc Bộ, phát triển theo hướng bền vững gắn với thương hiệu Ramsar quốc tế; tổ chức du lịch hài hòa giữa bảo tồn rừng ngập mặn, bãi bồi, đa dạng sinh học và trải nghiệm văn hóa, sinh kế ven biển.

Đề án cũng nhằm tăng thu ngoài ngân sách thông qua các hình thức cho thuê môi trường rừng, hợp tác liên kết và tự tổ chức dịch vụ. Định hướng vị thế trở thành điểm đến hàng đầu về quan sát chim di cư của Việt Nam và khu vực châu Á - Thái Bình Dương. Đồng thời, tạo sinh kế cho cộng đồng vùng đệm thông qua các mô hình du lịch cộng đồng, giảm áp lực khai thác tài nguyên thiên nhiên trái phép.

Đề án đề ra mục tiêu cụ thể: Đến năm 2027 phấn đấu đón khoảng 28.000 lượt khách/năm, thu hút tối thiểu 2 nhà đầu tư và đối tác khai thác dịch vụ như vận chuyển thủy, cắm trại, homestay cộng đồng, các điểm trải nghiệm sinh thái; đến năm 2030, dự kiến đón khoảng 80.000 lượt khách/năm với các điểm trải nghiệm sinh thái trọng điểm được hoàn thiện.

Đề án có phạm vi, quy mô phát triển với 3 điểm du lịch gồm: Trung tâm dịch vụ hành chính; Điểm trải nghiệm sinh thái Cồn Ngạn; Điểm trải nghiệm Vườn thực vật. Trong đó, Trung tâm dịch vụ hành chính có quy mô 10ha, đặt tại Vườn quốc gia Xuân Thủy, trong phân khu dịch vụ hành chính, thuộc xã Giao Minh; Điểm trải nghiệm sinh thái Cồn Ngạn có quy mô 0,08ha, đặt tại Trạm bảo vệ tài nguyên môi trường Cồn Ngạn, thuộc xã Giao Minh; Điểm trải nghiệm Vườn thực vật có quy mô 16 ha, cạnh sông Trà, thuộc xã Giao Hòa.

Tổng mức đầu tư của Đề án là 464,2 tỉ đồng. Giai đoạn 2026-2027 đầu tư 315,08 tỉ đồng (ngân sách nhà nước 163,08 tỉ đồng, xã hội hóa 136 tỉ đồng, nguồn khác 16 tỉ đồng). Giai đoạn 2028-2030 đầu tư 149,12 tỉ đồng (ngân sách nhà nước 25,62 tỉ đồng; xã hội hóa 114 tỉ đồng; nguồn khác 9,5 tỉ đồng).

MINH LÝ

TRIỂN KHAI THỰC HIỆN NGHỊ QUYẾT SỐ 80-NQ/TW VỀ PHÁT TRIỂN VĂN HÓA VIỆT NAM:

Đáp ứng yêu cầu trong tình hình mới

● **PGS.TS NGUYỄN QUỐC BẢO**

Nghị quyết số 80-NQ/TW ra đời trong bối cảnh đất nước bước vào giai đoạn phát triển mới, đặt ra yêu cầu cấp thiết phải nâng tầm vai trò của văn hóa như một nguồn lực nội sinh và động lực quan trọng cho phát triển bền vững. Nghị quyết không chỉ khắc phục những hạn chế, bất cập trong phát triển văn hóa thời gian qua mà còn thể hiện bước phát triển mới trong tư duy chiến lược của Đảng, nhằm xây dựng nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc, đáp ứng yêu cầu hội nhập và phát triển trong kỷ nguyên mới.

Nghị quyết số 80-NQ/TW thể hiện bước phát triển mới trong tư duy chiến lược của Đảng về văn hóa

Ảnh: TRẦN HUẤN

Văn hóa là nền tảng tinh thần và động lực phát triển của đất nước

Trong quá trình lãnh đạo cách mạng Việt Nam, Đảng ta đã sớm nhận thức và luôn đề cao, coi trọng vị trí, vai trò, sức mạnh nội sinh của văn hóa, đặt văn hóa trong mối quan hệ hữu cơ với nhiệm vụ cách mạng. Quan điểm trên của Đảng được khẳng định rõ trong nhiều nhiệm kỳ Đại hội và trong nhiều Văn kiện quan trọng. Ngay từ năm 1943, trong "Đề cương văn hóa Việt Nam", Đảng đã sớm xác định xây dựng nền văn hóa Việt Nam với ba nguyên tắc: Dân tộc, Khoa học, Đại chúng. Ba năm sau, tại Hội nghị văn hóa toàn quốc lần thứ Nhất khai mạc vào ngày 24.11.1946, Chủ tịch Hồ Chí Minh nhấn mạnh hơn nữa vai trò định hướng, dẫn dắt của văn hóa đối với sự phát triển của đất nước, dân tộc thông qua lời khẳng định "Văn hóa phải soi đường cho quốc dân đi".

Từ đó đến nay, xuyên suốt các kỳ đại hội, nhiều Nghị quyết, Kết luận, Chỉ thị của Trung ương, Bộ Chính trị, Ban Bí thư đều khẳng định văn hóa là nền tảng tinh thần của xã hội, vừa là mục tiêu, vừa là động lực của sự phát triển. Văn hóa đã làm nên bản sắc Việt Nam, đưa Việt Nam từng bước hội nhập và vươn mình với khát vọng mới. Đặc biệt, các Nghị quyết gần đây của Đảng như Nghị quyết Hội nghị Trung ương 5 khóa VIII "Về xây dựng và phát triển nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc". Nghị quyết Hội nghị Trung ương 9 khóa XI "Về xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước" đã từng bước làm rõ vai trò của văn hóa và con người Việt Nam trong chiến lược phát triển đất nước, nhấn mạnh yêu cầu xây dựng nền văn hóa tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc, coi con người vừa là chủ thể sáng tạo, vừa là mục tiêu cao nhất của phát triển, đồng thời khẳng định yêu cầu kết hợp hài hòa giữa tăng trưởng kinh tế với tiến bộ xã hội và phát triển văn hóa. Tại Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, Đảng ta chỉ rõ nhiệm vụ trọng tâm về việc phát huy giá trị văn hóa, sức mạnh con người Việt Nam trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, hội nhập quốc tế. Tại Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIV của Đảng, phát triển văn hóa trở thành một trong những mục tiêu và nhiệm vụ trọng tâm. Trong phần V của văn kiện, với tiêu đề "Phát triển mạnh mẽ, toàn diện văn hóa và con người Việt Nam", thể hiện rõ tầm nhìn chiến lược khi coi văn hóa là sức mạnh nội sinh, nền tảng tinh thần và là hệ điều tiết phát triển bền vững quốc gia.

Nhìn lại chặng đường phát triển văn hóa của dân tộc, đặc biệt là thực tiễn phát triển văn hóa Việt Nam trong những năm qua cho thấy chủ trương, đường lối của Đảng về văn hóa đã từng bước được thể chế hóa và tổ chức thực hiện, đạt nhiều kết quả quan trọng. Dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo sát sao, toàn diện, sâu sắc của Đảng, Nhà nước, Chính phủ; sự chung sức, đồng lòng, đồng thuận, ủng hộ của các tầng lớp nhân dân, văn hóa đã từng bước "thấm sâu" vào mọi lĩnh vực, mọi hoạt động của đời sống và đặc biệt là đã truyền cảm hứng, khơi dậy niềm tự hào về lịch sử hào hùng, giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp trong các thế hệ người Việt Nam, đặc biệt là thế hệ trẻ, đóng góp tích cực vào thành tựu chung của đất nước. Bằng văn hóa và từ văn hóa, hình ảnh đất nước Việt Nam "an toàn - thân thiện - hiền hòa - mến khách - hội nhập phát triển" với nền văn hóa đậm đà bản sắc được đông đảo bạn bè quốc tế biết đến, giúp cho Hội nhập quốc tế về văn hóa ngày càng được mở rộng, góp phần nâng cao tiềm lực, vị thế, uy tín, "sức mạnh mềm" của quốc gia.

Bước phát triển mới trong tư duy chiến lược

Tuy nhiên, cùng với những thành tựu đã đạt được, thực tế cho thấy, sự nghiệp phát triển văn hóa vẫn đang bộc lộ những hạn chế, bất cập. Văn kiện Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng chỉ rõ: "Văn hóa chưa được quan tâm tương xứng với kinh tế và chính trị, chưa thật sự trở thành nguồn lực, động lực nội sinh của sự phát triển bền vững đất nước. Vai trò của văn hóa trong xây dựng con người chưa được xác định đúng tầm, còn có chiều hướng coi trọng chức năng giải trí đơn thuần... Môi trường văn hóa, xã hội tiếp tục bị ô nhiễm bởi các tệ nạn xã hội, tham nhũng, tiêu cực. Chênh lệch về hưởng thụ văn hóa giữa các vùng, miền còn lớn; đời sống văn hóa ở vùng đồng bào dân tộc thiểu số, vùng sâu, vùng xa còn nhiều khó khăn".

Những hạn chế trên tiếp tục được Nghị quyết số 80-NQ/TW bổ sung, làm rõ: "Nhận thức về vị trí, vai trò của văn hóa chưa toàn diện và sâu sắc. Việc thể chế hóa chủ trương, đường lối của Đảng thành chính sách, pháp luật của Nhà nước còn chậm, chưa đồng bộ, có mặt thiếu đột phá. Môi trường văn hóa chưa thật sự lành mạnh, đạo đức xã hội còn biểu hiện xuống cấp, mất bản sắc. Đầu tư cho văn hóa còn thấp và dàn trải; nguồn lực chủ yếu dựa vào ngân sách nhà nước. Nguồn nhân lực văn hóa tồn tại nhiều bất cập. Cơ chế chính sách chưa phát huy đầy đủ sức sáng tạo của các chủ thể, đặc biệt là đội ngũ trí thức, văn nghệ sỹ. Mức độ tiếp cận và thụ hưởng văn hóa của người dân còn chênh lệch giữa các vùng, miền, địa phương. Một số di sản văn hóa vật thể, phi vật thể xuống cấp, mai một chưa được khắc phục triệt để. Công nghiệp văn hóa, công nghiệp giải trí phát triển chưa tương xứng với tiềm năng…".

Đặc biệt, Nghị quyết số 80 còn chỉ rõ, trong bối cảnh thế giới đang trong tiến trình xác lập trật tự mới với những chuyển biến nhanh, phức tạp chưa từng có, nổi bật là cạnh tranh giữa các nền văn hóa, trong đó có cạnh tranh giá trị và ảnh hưởng của công nghiệp văn hóa. Các thách thức an ninh truyền thống và phi truyền thống, cùng với tác động của cuộc cách mạng khoa học, công nghệ đang làm thay đổi căn bản các chuẩn mực ứng xử và hệ giá trị văn hóa, đặt ra nhu cầu cấp thiết về định vị quốc gia trong trật tự thế giới mới. Yêu cầu phát triển đất nước trong kỷ nguyên mới đòi hỏi phải có những chủ trương, quyết sách đột phá mang tính chiến lược, đồng bộ nhằm khắc phục hạn chế, bất cập; chủ động nắm bắt thời cơ, vượt lên thách thức, thúc đẩy phát triển văn hóa.

Nghị quyết số 80 ra đời vừa nhằm khắc phục những hạn chế và thách thức trên, vừa đáp ứng yêu cầu tất yếu của thực tiễn, vừa thể hiện bước phát triển mới trong tư duy chiến lược của Đảng về văn hóa. Bước phát triển mới đó là: Trước hết, như Nghị quyết số 80 chỉ rõ, phải đổi mới nhận thức về vị trí, vai trò của văn hóa trong phát triển đất nước. Văn hóa không chỉ là nền tảng tinh thần của xã hội, là sức mạnh nội sinh quan trọng mà văn hóa còn phải được đặt vào vị trí nền tảng, động lực then chốt, trụ cột phát triển, hệ điều tiết quan trọng cho phát triển nhanh và bền vững đất nước. Đầu tư cho văn hóa là đầu tư cho phát triển bền vững đất nước, cho tương lai của dân tộc và được đặt ở tầm quan điểm chỉ đạo chiến lược.

Thứ hai, về mục tiêu, tầm nhìn phát triển văn hóa, Nghị quyết số 80 bám sát mục tiêu chung của đất nước đến năm 2030 và năm 2045 để vừa có mục tiêu tổng quát cho từng giai đoạn, vừa có một số chỉ tiêu cụ thể để lượng hóa, làm cơ sở đánh giá, đo lường, điều chỉnh đặt trong bối cảnh mới và thể hiện rõ mục tiêu cụ thể của phát triển văn hóa. Thứ ba, Nghị quyết đã đề ra 8 nhiệm vụ, giải pháp phát triển văn hóa trong giai đoạn mới. Việc tập trung triển khai thực hiện 8 nhiệm vụ, giải pháp chính là bước cụ thể hóa các quan điểm, chủ trương của Đảng về phát triển văn hóa nhằm đem lại những hiệu quả thiết thực, phát huy cao hơn nữa vai trò của văn hóa trong chiến lược phát triển nhanh và bền vững đất nước trong kỷ nguyên mới.

Văn hóa phải đi trước, soi đường, thấm vào từng quyết sách phát triển, đề cao giá trị nhân văn, chuẩn mực đạo đức xã hội. Xây dựng và phát triển văn hóa phải thực sự trở thành nền tảng vững chắc, sức mạnh nội sinh của dân tộc và hệ điều tiết cho phát triển nhanh, bền vững đất nước, hướng đến mục tiêu 100 năm thành lập Đảng và 100 năm thành lập Nước; khẳng định vị thế, tầm vóc nền văn hóa Việt Nam, xứng tầm một quốc gia, phát triển theo định hướng xã hội chủ nghĩa, có truyền thống văn hóa, văn hiến lâu đời, đóng góp xứng đáng vào dòng chảy văn minh nhân loại. ■

Nơi hạnh phúc được "nhìn thấy"

HIỀN LINH

Có những buổi chiều, khi thành phố bắt đầu lên đèn, dòng người hối hả cuốn nhau trong nhịp sống tất bật, ta bỗng nhận ra một điều rất giản dị mà cũng rất đỗi sâu xa: Mọi nỗ lực, mọi cố gắng của con người, rốt cuộc cũng chỉ hướng về gia đình.

Ngày 20.3, ngày Quốc tế Hạnh phúc, thường được nhắc đến với những khái niệm lớn lao như chỉ số hạnh phúc, phát triển bền vững, chất lượng cuộc sống. Nhưng với người Việt, hạnh phúc nhiều khi không nằm ở những thước đo trừu tượng, mà hiện hữu rất cụ thể, rất gần gũi: Trong một bữa cơm đủ đầy thành viên, một lời thăm hỏi chân thành, một mái ấm có người chờ đợi. Trong dòng chảy đương đại, khi nhiều giá trị đang dịch chuyển nhanh chóng, gia đình truyền thống vẫn âm thầm giữ vai trò như một "mạch nguồn" nuôi dưỡng cảm xúc, đạo đức và sự bình yên trong tâm hồn mỗi con người.

"Không gian tinh thần" đặc biệt

Không phải ngẫu nhiên mà trong ký ức của nhiều thế hệ người Việt, bữa cơm gia đình luôn là biểu tượng rõ nét nhất của hạnh phúc. Đó không chỉ là chuyện ăn uống. Đó là khoảng thời gian hiếm hoi trong ngày mà mọi thành viên cùng dừng lại, cùng ngồi xuống bên nhau, gác lại những lo toan ngoài xã hội để trở về với vai trò giản dị nhất: Người thân.

Một mâm cơm có thể không cầu kỳ, chỉ là bát canh rau, đĩa cá kho, vài món quen thuộc, nhưng khi đủ mặt cha mẹ, con cái, ông bà, nó trở thành một "không gian tinh thần" đặc biệt. Hay như một nhà nghiên cứu đã nói, đấy còn là thời gian cộng cảm. Ở đó, có tiếng nói cười, có những câu chuyện nhỏ nhặt nhưng đầy ý nghĩa: Chuyện ở cơ quan, chuyện học hành, chuyện hàng xóm… Chính trong những khoảnh khắc tưởng như bình thường ấy, các mối dây liên kết gia đình được bồi đắp. Đứa trẻ học cách lắng nghe. Người lớn tìm thấy sự sẻ chia. Người già cảm nhận được sự hiện diện, không bị bỏ quên.

Một bữa cơm có đủ thành viên không chỉ làm ấm căn nhà, mà còn làm đầy trái tim mỗi người. Nó nhắc ta rằng, dù ngoài kia có bao nhiêu biến động, ta vẫn có một nơi để trở về.

Những cử chỉ nhỏ, nền tảng của đạo lý lớn

Gia đình truyền thống Việt Nam không được xây dựng bằng những lời lẽ hoa mỹ, mà bằng những cử chỉ rất nhỏ nhưng mang ý nghĩa sâu sắc. Một đứa con mời cơm cha mẹ. Một người con dâu lặng lẽ chuẩn bị bữa tối. Một người cháu rót chén nước mời ông bà. Một người con gọi điện hỏi thăm khi cha mẹ đã già. Những hành động ấy tưởng như giản đơn, nhưng lại là biểu hiện cụ thể của những giá trị bền vững: Hiếu kính, tôn trọng, yêu thương và trách nhiệm.

Trong đời sống hiện đại, khi các mối quan hệ xã hội ngày càng trở nên phức tạp và đôi khi lạnh lùng, thì chính những cử chỉ ấy giúp con người giữ được "phần người" ấm áp nhất của mình. Gia đình không chỉ là nơi để yêu thương, mà còn là nơi dạy cách yêu thương. Không ai sinh ra đã biết quan tâm người khác; chính những va chạm, những chăm sóc qua lại trong gia đình đã dạy ta điều đó. Và cũng chính từ gia đình, những giá trị ấy lan tỏa ra xã hội, trở thành nền tảng cho một cộng đồng nhân ái, văn minh.

"Nguồn năng lượng" vô hình của mỗi người

Có một điều mà đôi khi chúng ta chỉ nhận ra khi đã trưởng thành: Một gia đình yên ấm chính là nguồn năng lượng tinh thần mạnh mẽ nhất.

Sau một ngày làm việc vất vả, đối mặt với áp lực công việc, những mối quan hệ xã hội, những lo toan mưu sinh, điều con người cần không phải là những điều xa xỉ, mà là một không gian để được nghỉ ngơi đúng nghĩa. Một mái nhà có ánh đèn vàng ấm. Một tiếng gọi quen thuộc. Một bữa cơm chờ sẵn. Một câu hỏi: "Hôm nay có mệt không?" Chỉ vậy thôi cũng đủ để xua tan mệt mỏi. Gia đình giống như một "trạm sạc" cảm xúc. Ở đó, con người được là chính mình, không cần phải gồng lên, không cần phải đóng vai. Chính sự an toàn ấy giúp mỗi người tái tạo năng lượng, lấy lại cân bằng để tiếp tục bước ra ngoài xã hội.

Ngược lại, khi gia đình thiếu đi sự yên ấm, con người dễ rơi vào trạng thái bất ổn, căng thẳng, thậm chí mất phương hướng. Điều đó cho thấy, hạnh phúc gia đình không chỉ là chuyện riêng của mỗi nhà, mà còn ảnh hưởng trực tiếp đến chất lượng nguồn lực xã hội.

Gia đình truyền thống và dòng chảy hiện đại

Không thể phủ nhận rằng, xã hội đang thay đổi nhanh chóng. Nhịp sống đô thị, áp lực công việc, sự phát triển của công nghệ… đã khiến cấu trúc và cách vận hành của gia đình có nhiều biến chuyển. Những bữa cơm chung trở nên thưa hơn. Thời gian dành cho nhau bị chia nhỏ. Khoảng cách thế hệ đôi khi trở nên rõ rệt hơn.

Ở làng tranh Đông Hồ, có những gia đình vẫn còn giữ nếp trao truyền bí kíp cho các thành viên, để những giá trị văn hóa của dân tộc vẫn sáng bừng trên giấy điệp **Ảnh: TRẦN HUẤN**

Tuy nhiên, điều đó không có nghĩa là các giá trị gia đình truyền thống đã mất đi. Ngược lại, trong chính những biến động ấy, ta càng thấy rõ hơn giá trị bền vững của chúng. Gia đình truyền thống không phải là sự bảo thủ, mà là hệ giá trị cốt lõi: Yêu thương, trách nhiệm, tôn trọng, gắn kết. Những giá trị này hoàn toàn có thể thích nghi với đời sống hiện đại, thậm chí càng cần thiết hơn trong bối cảnh con người dễ bị cuốn vào guồng quay vật chất. Một gia đình hiện đại có thể không ăn cơm cùng nhau mỗi ngày, nhưng vẫn có thể duy trì sự kết nối bằng những cách khác: Một cuộc gọi, một tin nhắn, một buổi cuối tuần sum họp.

Điều quan trọng không phải là hình thức, mà là tinh thần gắn bó và sự quan tâm chân thành.

Hạnh phúc từ những điều rất nhỏ

Nhân Ngày Quốc tế Hạnh phúc, có lẽ điều đáng suy ngẫm không phải là làm thế nào để đạt được những chuẩn mực lớn lao, mà là làm thế nào để giữ gìn những điều giản dị nhất. Một bữa cơm có đủ người. Một lời hỏi han đúng lúc. Một cái nắm tay khi cần. Một sự nhường nhịn nhỏ để giữ hòa khí. Hạnh phúc không phải là điều gì xa vời. Nó nằm trong những khoảnh khắc đời thường mà ta dễ bỏ qua.

Gia đình, suy cho cùng, không phải là nơi hoàn hảo, mà là nơi chấp nhận những khiếm khuyết của nhau và cùng nhau đi qua những thăng trầm của cuộc sống. Không có gia đình nào tự nhiên mà hạnh phúc. Hạnh phúc là kết quả của sự vun đắp mỗi ngày. Mỗi người, dù ở vai trò nào, cha mẹ, con cái, ông bà đều có phần trách nhiệm của mình. Đôi khi chỉ cần chậm lại một chút, lắng nghe nhiều hơn một chút, quan tâm nhiều hơn một chút… là đã đủ để giữ cho ngọn lửa gia đình luôn ấm. Trong một xã hội đang chuyển động không ngừng, nơi con người có thể kết nối với cả thế giới chỉ qua một chiếc điện thoại, thì việc giữ gìn sự gắn kết trong gia đình lại càng trở nên quan trọng.

Bởi lẽ, dù đi xa đến đâu, đạt được bao nhiêu thành công, con người vẫn cần một nơi để trở về, một nơi không cần chứng minh, không cần cạnh tranh, chỉ cần hiện diện. Ngày 20.3 hằng năm không chỉ là một dịp để nói về hạnh phúc, mà còn là cơ hội để mỗi người nhìn lại: Ta đã dành đủ thời gian cho gia đình chưa? Giữa những bận rộn của cuộc sống, có thể ta chưa kịp nhận ra rằng, những điều tưởng như nhỏ bé, một bữa cơm, một lời hỏi han, một sự quan tâm lại chính là nền tảng của hạnh phúc bền vững.

Gia đình không phải là nơi duy nhất ta thuộc về, nhưng chắc chắn là nơi ta thuộc về một cách trọn vẹn nhất. Và có lẽ, trong mọi định nghĩa về hạnh phúc, dù ở bất kỳ thời đại nào, gia đình vẫn luôn là điểm khởi đầu. ■

Giáo dục di sản không chỉ "xem và nghe"

● **Bài, ảnh: SƠN THÙY**

Việc giáo dục di sản tại TP Huế đã được xây dựng bài bản, tích hợp trong các môn học chính khóa đến các chương trình trải nghiệm thực tế, góp phần lan tỏa di sản văn hóa Cố đô đến gần với thế hệ trẻ. Tuy nhiên, cần mở rộng các không gian tương tác để tạo sự hào hứng tiếp nhận, không đặt nặng thêm giáo trình lên học sinh.

Ông Nguyễn Tân, Giám đốc Sở GD&ĐT TP Huế cho biết, công tác giáo dục di sản trong trường học tại Huế những năm qua được triển khai đồng bộ, góp phần đưa giá trị văn hóa, lịch sử địa phương đến gần hơn với học sinh. Hiện nay, 100% cơ sở giáo dục trên địa bàn đã xây dựng kế hoạch giáo dục di sản phù hợp với điều kiện thực tế.

Học sinh Huế trải nghiệm và thực hành biểu diễn âm nhạc truyền thống tại di tích Cơ Mật Viện

Lan tỏa di sản văn hóa trong học đường

Trong chương trình chính khóa, nội dung di sản được tích hợp vào chương trình Giáo dục phổ thông 2018 thông qua môn Ngữ văn, Lịch sử và Địa lý, Nghệ thuật… Các chủ đề về di tích lịch sử, danh nhân văn hóa, danh lam thắng cảnh, lễ hội truyền thống và nghệ thuật dân gian chiếm khoảng 30-40% nội dung giáo dục địa phương. Nhiều trường học tổ chức "tiết học thực địa" tại di tích, bảo tàng, giúp học sinh trực tiếp tiếp cận hiện vật và không gian di sản thay vì chỉ học lý thuyết trên lớp.

Song song đó, các hoạt động ngoại khóa và mô hình câu lạc bộ được triển khai rộng rãi. Nhiều trường thành lập câu lạc bộ "Em yêu di sản", câu lạc bộ ca Huế, "Hướng dẫn viên du lịch nhí", câu lạc bộ ẩm thực Huế…; tổ chức các buổi sinh hoạt chuyên đề, mời nghệ nhân truyền dạy nghề truyền thống như hoa giấy Thanh Tiên, gốm Phước Tích. Các hội thi vẽ tranh "Di sản trong mắt em", trò chơi dân gian và hoạt động trải nghiệm tại di tích cũng được duy trì thường xuyên. Công tác chuyển đổi số trong giáo dục di sản bước đầu đạt hiệu quả khi nhiều trường xây dựng kho dữ liệu video, hình ảnh 3D về di tích phục vụ giảng dạy. Các chương trình tham quan bảo tàng ảo được triển khai, đặc biệt hỗ trợ học sinh vùng sâu, vùng xa tiếp cận di sản.

Theo Sở GD&ĐT TP Huế, trong giai đoạn 2020-2025, toàn ngành đã tổ chức 1.790 đoàn tham gia hoạt động giáo dục di sản với hơn 176.000 học sinh và 13.500 giáo viên tham gia. Hiện có 102 câu lạc bộ giáo dục di sản trong trường học, các trường học đã tổ chức hơn 3.400 hoạt động tìm hiểu di sản và chăm sóc 205 di tích lịch sử, văn hóa… Những kết quả này cho thấy giáo dục di sản đã trở thành một nội dung quan trọng trong giáo dục toàn diện, góp phần bồi dưỡng tình yêu văn hóa, nâng cao ý thức gìn giữ và phát huy giá trị di sản của thế hệ trẻ. "Đặc biệt, sự phối hợp giữa ngành giáo dục và Trung tâm Bảo tồn di tích Cố đô Huế đã triển khai hiệu quả công tác giáo dục di sản, giúp học sinh hình thành niềm tự hào dân tộc và ý thức trách nhiệm trong việc bảo tồn các giá trị văn hóa. Học sinh không còn xem lịch sử, di sản là những khái niệm khô khan mà trở nên hào hứng, chủ động tìm hiểu thông qua các hoạt động trải nghiệm thực tế", ông Tân nhấn mạnh.

Bà Lê Thị Hồng Giang, Hiệu trưởng Trường THCS Chu Văn An (phường Vỹ Dạ, TP Huế) cho biết, công tác giáo dục di sản tại trường được triển khai bài bản thông qua việc lồng ghép nội dung văn hóa, di sản Huế vào chương trình giảng dạy. Hằng năm, nhà trường xây dựng kế hoạch giáo dục di sản từ đầu năm học; nội dung này được tích hợp trong các môn học như Lịch sử, Ngữ văn, Nghệ thuật và các hoạt động trải nghiệm. Trường cũng phối hợp với Trung tâm Bảo tồn di tích Cố đô Huế tổ chức nhiều hoạt động trải nghiệm thực tế cho học sinh tại các điểm di tích như Đại Nội, lăng Tự Đức, lăng Khải Định, cung An Định… Đồng thời khuyến khích học sinh tham gia các dự án học tập và nghiên cứu khoa học về giáo dục di sản.

Tiêu biểu, đề tài "Lan tỏa cổ phục Huế trong đời sống đương đại và đưa cổ phục Huế vào hoạt động giáo dục trong trường học" đã đạt Giải Nhất cấp tỉnh. Nhiều hoạt động ngoại khóa được tổ chức như: Trình diễn thời trang tái chế với họa tiết cung đình Huế, các cuộc thi vẽ tranh, sáng tác thơ - hò - vè, thiết kế poster và giới thiệu sách với chủ đề "Huế - Miền di sản tôi yêu", góp phần lan tỏa giá trị văn hóa Huế trong học sinh.

Tiếp tục xây dựng các chương trình tương tác

Hiện nay toàn TP Huế có 567 trường mầm non và phổ thông, với hơn 287.800 học sinh và hơn 18.616 giáo viên và cán bộ quản lý giáo dục. Tuy nhiên, theo ông Hoàng Việt Trung, Giám đốc Trung tâm Bảo tồn di tích Cố đô Huế, phần lớn các đoàn tổ chức tham quan và trải nghiệm ở các di tích Huế đều ở khu vực trung tâm và vùng ven, vẫn còn nhiều cơ sở giáo dục, trường học ở các địa phương chưa thể triển khai.

Thời gian tới, Trung tâm sẽ tiếp tục phối hợp với ngành giáo dục để mở ra các không gian tương tác, đẩy mạnh ứng dụng công nghệ số… giúp học sinh trải nghiệm, đến gần hơn và hiểu, tự hào về di sản truyền thống của dân tộc. Ông Nguyễn Thanh Bình, Phó Chủ tịch Thường trực UBND TP Huế đánh giá cao về công tác giáo dục di sản mà ngành giáo dục và các cơ quan liên quan đang triển khai trên địa bàn thành phố. Việc đưa các giá trị văn hóa, di sản vào chương trình giáo dục là cực kỳ cần thiết để học sinh nắm được văn hóa của địa phương, từ đó có thể trưởng thành và phát triển chung của thành phố. "Cần phải đảm bảo rằng người dân, đặc biệt là học sinh, phải nắm được văn hóa của địa phương để các em trưởng thành và quay lại đóng góp phát triển chung của thành phố", ông Bính nói.

Theo ông Nguyễn Thanh Bình, trong năm năm qua, những kết quả đạt được đã cho thấy sự chuyển biến tích cực trong việc tích hợp văn hóa và di sản vào hôm nay. Học sinh bây giờ có nhận thức tốt hơn về giá trị truyền thống của dân tộc. Tuy nhiên, ông Bình cũng chỉ ra rằng, việc thực hiện nội dung giáo dục về văn hóa và truyền thống dân tộc cần sự phối hợp chặt chẽ giữa các cơ quan, ban ngành và địa phương, chứ không riêng giữa ngành giáo dục và Trung tâm Bảo tồn di tích Cố đô Huế. Đồng thời yêu cầu Sở GD&ĐT chủ động phối hợp với các đơn vị xây dựng đề án để đẩy mạnh lan tỏa giá trị văn hóa truyền thống trong học đường. Ông Bình nhấn mạnh rằng, việc triển khai các chương trình giáo dục văn hóa rất quan trọng theo tinh thần và định hướng của Nghị quyết 80-NQ/TW về phát triển văn hóa Việt Nam mà Bộ Chính trị vừa ban hành.

Phó Chủ tịch Thường trực UBND TP Huế cũng yêu cầu Sở GD&ĐT phối hợp các đơn vị triển khai xây dựng đề án đưa văn hóa vào trường học, nhưng phải thực hiện bài bản, phù hợp với từng độ tuổi, cấp học, tư duy nhận thức của học sinh để các em tiếp thu một cách dễ dàng, hào hứng; tránh xây dựng các chương trình gây "chất tải" lên học sinh. Cùng với đó, Trung tâm Bảo tồn Di tích Cố đô Huế tiếp tục xây dựng các chương trình trải nghiệm, giáo dục di sản có sự tương tác của các bạn trẻ. "Thời gian qua, đã có nhiều trường học, nhiều đoàn học sinh đến tham quan di tích Huế là tốt, nhưng giáo dục di sản không chỉ là "xem và nghe" mà còn phải có sự tương tác và cảm nhận", ông Bình bày tỏ. ■

Bản đồ đất Việt bằng thơ và bình

● TRẦN NHẬT MINH

Cầm trên tay tập thơ chọn và lời bình *Những miền quê trong thơ Việt* - NXB Đại học Sư phạm mới phát hành, tôi gặp mới đồng cảm. Nhớ cái Tết năm ấy, biên tập trang thơ Xuân cho một tờ báo, tôi phá bỏ công thức đăng những bài thơ về mùa xuân đất nước…, mà chọn chủ đề thơ về các tỉnh thành, tên bài thơ gắn với tên địa danh. Tất nhiên cầu kỳ thế không có nghĩa nội dung bị xem nhẹ. Sau này tôi thêm một lần đồng cảm với nữ nhà thơ Lữ Mai trong tập thơ *Dắt nhau về cũ* cũng viết về các tỉnh thành trong cả nước…

Tất nhiên đó chỉ là cái cớ! Tập bình thơ về các vùng miền này cũng vậy, các bài thơ được chọn để bình đã vượt khỏi ranh giới hành chính.

Bìa sách "Những miền quê trong thơ Việt" - nơi các địa danh đất nước được "vẽ lại" bằng thơ và lời bình, tạo nên một bản đồ cảm xúc giàu chiều sâu

Hành trình cảm xúc trên đất Việt

Xứ mình dài - rộng - dọc - ngang - núi - sông - trời - biển đâu đâu cũng có các nhà thơ, các bài thơ ngâm ngợi thù tạc kiểu Bà Huyện Thanh Quan tức cảnh sinh tình nơi con đèo lãng mạn bậc nhất nước Việt… Các miền quê vào thơ với đủ sắc thái chung - riêng: Viết vì một ai đó; viết sau một lần lang bạt đến; viết để lưu dấu, để ngỏ lời… 36 bài thơ đợt này, hai nhà phê bình văn học Nguyễn Hoài Nam và Đỗ Anh Vũ chọn bình, gắn với nhiều địa danh viết theo "đơn đặt hàng" từ trái tim. Viết bằng cảm xúc mới quý; không chạy theo các chuyến cơ sở đón mời, các trại sáng tác…, nghe đọc báo cáo, đi thăm đây đó, tiệc tùng…, rồi viết ào nhiều bài na ná nhau: Anh đưa em thăm quê anh, có tiềm năng này, tiềm năng kia, địa danh này, thắng cảnh nọ…, liệt kê như ngành du lịch khoe thế mạnh.

Có một giai thoại về nhạc sĩ Trần Chung, sinh thời, một bận ông và đoàn nhạc sĩ được Vườn Quốc gia Cúc Phương mời về sáng tác. Trong lúc lãnh đạo tiếp đoàn, cung cấp thông tin khái quát về Vườn, Trần Chung trốn đi đâu không ai biết. Mọi người chia nhau vào sâu trong Vườn tìm, thấy nhạc sĩ nằm ngủ dưới gốc "cây chò ngàn năm", ngay cạnh chai rượu uống dở… Sau chuyến ấy, Trần Chung có ca khúc *Nhớ về Cúc Phương* để đời với giọng ca Trung Đức.

34 tác giả trong tập sách phần lớn là các tên tuổi trong làng thơ Việt: Xuân Diệu, Chế Lan Viên, Tế Hanh, Nguyễn Bính, Hoàng Cầm, Nguyễn Duy, Thu Bồn, Phan Thị Thanh Nhàn… và một vài gương mặt trẻ. 36 bài thơ đủ các thể: Lục bát, 5 chữ, 6 chữ, thơ tự do… cũng chiếm tối đa là các bài nổi tiếng. Thơ và tác giả đã sống trong trí nhớ người yêu thơ, có thể kể ra đây theo chiều dài đất nước và chiều dọc thời gian - ý tưởng lựa chọn của hai đồng chủ biên. Những *Tiếng hát con tàu* (Chế Lan Viên); *Khau Vai* (Trần Hòa Bình); *Mưa Thuận Thành* (Hoàng Cầm); *Đêm sông Cầu* (Đỗ Trung Lai); *Áo lụa Hà Đông* (Nguyên Sa); *Hà Nội vắng em* (Tế Hanh); *Đò Lèn* (Nguyễn Duy); *Miền Trung* (Hoàng Trần Cương); *Giời mưa ở Huế* (Nguyễn Bính); *Tạm biệt Huế* (Thu Bồn); *Còn chút gì để nhớ* (Vũ Hữu Định); *Đèo Cả* (Hữu Loan); *Mũi Cà Mau* (Xuân Diệu)… là những "cột mốc" thơ neo trên bản đồ địa danh đất Việt. Mới trích nhanh như thế đã đủ thấy sự hấp dẫn của tập sách với độ sắc và tinh của nhóm chủ biên.

Cách dàn trận chữ nghĩa cơ bản thống nhất giữa hai chủ biên từ dung lượng cho đến kết cấu bài bình. Ta có thể thấy sự đồng điệu trong cách mở tung vài nét lý lịch bài thơ, tác giả, rồi tỉa vào từng chi tiết, làm bật tứ bài thơ và găm chặt ý chốt. Công thức vậy nhưng vẫn có những nét "óng ánh" riêng của mỗi người; sự đa sắc của chính các bài thơ với nhiều thi ảnh, cấu tứ khác nhau khiến các "shot" bình cũng nhờ thế không chệch hướng rơi vào đơn điệu.

Chạm vào "huyệt đạo" của thi ca

Thơ hay ắt có đất để bình, tất nhiên bình sao để tạo được một văn bản liên thông lại là một chuyện khác, với "đề bài" lời bình phải gọn, sắc, tối đa 300 chữ, để chỉ dẫn những ai chưa biết sẽ tìm đến bài thơ hoặc gói lại "lời bạt" tối giản trong mối đồng cảm với những người đã đọc; và cung cấp cho các thầy cô giáo, các học sinh, sinh viên học Ngữ Văn như một dạng ngữ liệu tham khảo…

Viết cực ngắn - cực khó, nói như nhà thơ Hoàng Nhuận Cầm, đó phải là thứ "văn bia", chốt câu nào "chết cứng" câu đó. Thơ hay, nhiều ý tại ngôn ngoại, bài bình ngắn phải "điểm" chuẩn những "huyệt đạo" quan trọng trên cơ thể bài thơ. Xin "điểm" vài "huyệt đạo" mà Đỗ Anh Vũ và Nguyễn Hoài Nam đã "điểm" để thấy sự dụng công của hai tác giả.

Đỗ Anh Vũ chốt về *Khau Vai* (Trần Hòa Bình): "Câu thơ như một nhận định phổ quát cho mọi kiếp người: *Ai trong đời chẳng có một Khau Vai*"; về *Phố Phái* (Nguyễn Việt Chiến): "Thi sĩ giống như bước từ những bức tranh ra cõi người, đã tạm khép lại một cơn mộng du để đón những tia nắng ấm áp, những tiếng chim líu lo ríu rít". Trong khi đó, Nguyễn Hoài Nam cũng tối giản không kém khi kết bài bình về *Đò Lèn* (Nguyễn Duy) bằng câu ngắn mà nặng: "Có thể đọc và xem bài thơ *Đò Lèn* như lời sám hối của Nguyễn Duy trước vong linh bà, một lời sám hối thành thực và cảm động về tất cả những gì mà tuổi thơ ông đã vô tư được hưởng trên sự cơ cực của bà"; và đây nữa: "Nhà thơ Trần Mạnh Hảo vốn không xuất thân xứ Nghệ, nhưng với bài thơ *Sông Lam*, có thể nói rằng ông đã để lại cho xứ Nghệ một bài *tỉnh thi*". Có lời bình sắc lẹm: "*Hoa đỏ cứa vào rừng* là một câu thơ tài hoa, như nhát chém thật ngọt cho một sự chia lìa" (Đỗ Anh Vũ); và trong trẻo như thơ: "*Còn một chút gì để nhớ*, bài thơ ra đời trong bối cảnh chiến tranh khốc liệt, nhưng lại dịu mát như một giọt sương chiều nơi phố núi Tây Nguyên" (Nguyễn Hoài Nam)…

Còn nhiều vùng đất và thi phẩm, hai tác giả đồng chủ biên chưa chạm tới, không phải do bàn chân thấm mỏi mà chỉ vì giới hạn khuôn khổ "chuyến đi". Khi "tấm bản đồ" đất Việt bằng thơ và bình đã được phác thảo, cũng phải nhắc đến vai trò thiết kế mỹ thuật của họa sĩ Trần Thắng, 36 bức minh họa đẹp một cách thăng hoa và hợp lý của họa sĩ Lê Cường, giờ là lúc chúng ta lật giở trang sách và tự điền thêm cho riêng mình những "cột mốc" thơ trong suốt chiều dài miền chữ S và lịch sử thơ ca đất Việt. ■

Việt Nam góp mặt tại "Thế vận hội mỹ thuật" với dự án nghệ thuật độc lập

Lần đầu tiên, các nghệ sĩ Việt Nam sẽ hiện diện tại Triển lãm Nghệ thuật quốc tế Venice Art Biennale lần thứ 61 năm 2026 với dự án nghệ thuật độc lập mang tên *Art in the Global Stream (Nghệ thuật trong dòng chảy toàn cầu)*, diễn ra tại Venice (Italia). Đây được xem là một dấu mốc đáng chú ý, mở ra cơ hội để mỹ thuật Việt Nam bước vào một không gian đối thoại rộng lớn của nghệ thuật đương đại thế giới.

Ra đời từ năm 1895 và được tổ chức định kỳ 2 năm một lần, Venice Art Biennale từ lâu đã được ví như "Thế vận hội của mỹ thuật" nhờ quy mô, uy tín và sức lan tỏa toàn cầu. Sự kiện quy tụ hàng trăm nghệ sĩ, giám tuyển và các thiết chế nghệ thuật hàng đầu, trở thành nơi định hình xu hướng và thúc đẩy những cuộc trao đổi học thuật - sáng tạo mang tầm quốc tế.

Dự án *Art in the Global Stream* do giám tuyển Đỗ Tường Linh phụ trách, hướng đến việc giới thiệu những góc nhìn đa chiều của nghệ thuật Việt Nam trong bối cảnh toàn cầu hóa - nơi các nền văn hóa không ngừng giao thoa, va đập và chuyển động. Thông qua ngôn ngữ nghệ thuật đương đại, các nghệ sĩ Việt Nam không chỉ kể những câu chuyện riêng của mình, mà còn tham gia vào dòng chảy chung của các vấn đề toàn cầu, từ bản sắc, ký ức đến những biến chuyển xã hội và con người.

Sự kiện cũng cho thấy xu hướng hội nhập văn hóa ngày càng sâu rộng của Việt Nam. Thông qua những sân chơi nghệ thuật quy mô lớn, Việt Nam vừa quảng bá hình ảnh văn hóa một cách sinh động và hiện đại, vừa từng bước nâng cao vị thế quốc gia bằng "sức mạnh mềm" - nơi nghệ thuật trở thành cầu nối bền vững giữa các nền văn hóa trong thời đại toàn cầu hóa.

HỒNG HẠNH

PHIM TÀI LIỆU TRƯỚC BÀI TOÁN KHÁN GIẢ:

Không chỉ là câu chuyện chất lượng

● **THẢO NGUYÊN**

Mỗi năm, khi một chu kỳ sáng tác khép lại, tập thể nghệ sĩ của Hãng phim Tài liệu và Khoa học Trung ương lại cùng nhau bước vào "nghi thức nghề nghiệp" đã trở thành truyền thống: Trình chiếu toàn bộ các tác phẩm được thực hiện trong năm để cùng nhìn lại, đối thoại và rút kinh nghiệm. Với người làm phim, đây không chỉ là dịp tổng kết công việc, mà còn là một không gian sinh hoạt nghề nghiệp giàu ý nghĩa - nơi các thế hệ nghệ sĩ gặp gỡ, trao đổi và tiếp nối những kinh nghiệm quý báu của nghề.

Các đạo diễn, quay phim của Hãng phim Tài liệu và Khoa học Trung ương tác nghiệp tại một sự kiện lớn của đất nước

Sự kết nối giữa các thế hệ làm phim

Đạo diễn, NSƯT Trịnh Quang Tùng, Phó Tổng Giám đốc Hãng phim Tài liệu và Khoa học Trung ương chia sẻ: "Chúng tôi tổ chức hoạt động này để xem lại các tác phẩm đã làm được, đánh giá chất lượng và rút ra những kinh nghiệm cần thiết cho năm sau. Đó là điều quan trọng nhất".

Ông cho biết, năm 2025, Hãng sản xuất được 37 bộ phim, con số cao nhất từ trước tới nay. Vì vậy, các buổi chiếu được chia thành nhiều ngày, mỗi ngày trình chiếu khoảng 10 tác phẩm để bảo đảm tất cả đều được xem lại. Điều đặc biệt của đợt chiếu phim nội bộ không chỉ những người đang làm việc tại Hãng, nhiều đạo diễn và quay phim kỳ cựu đã nghỉ hưu vẫn được mời tham dự. Sự hiện diện của họ đã tạo nên sự kết nối quan trọng giữa các thế hệ làm phim.

Đạo diễn Khánh Luông, dù đã nghỉ hưu hơn một thập kỷ, vẫn đều đặn trở về "ngôi nhà chung". Với ông, phim tài liệu cũng như bất kỳ loại hình nghệ thuật nào đều cần sự đổi mới. Bản chất của điện ảnh có thể không thay đổi, nhưng cách tiếp cận và cách thể hiện phải liên tục được làm mới để phù hợp với bối cảnh hiện đại. "Ngày nay, khán giả có rất nhiều lựa chọn. Nếu phim không đủ hấp dẫn, họ sẽ lập tức chuyển sang kênh khác. Vì vậy, người làm phim phải luôn nghĩ đến khán giả", ông nói.

Những nhận xét thẳng thắn từ các nghệ sĩ đi trước chính là bài học quý giá cho thế hệ đạo diễn trẻ. Hiện nay, lực lượng sáng tác của Hãng chủ yếu là các đạo diễn 8x và 9x. Đây là thế hệ năng động, có khả năng tiếp cận nhanh với những vấn đề nóng của xã hội, đồng thời cũng sẵn sàng thử nghiệm những cách kể chuyện mới.

Đạo diễn, quay phim Đào Đức Thanh, người tham gia thực hiện nhiều bộ phim trong năm qua chia sẻ: "Việc trình chiếu toàn bộ tác phẩm trong không gian tập thể mang lại những giá trị nghề nghiệp đặc biệt. Sau một năm lao động miệt mài, khi cùng nhau ngồi lại xem phim của mình và của đồng nghiệp, chúng tôi có cảm giác như đang nhìn lại cả một hành trình sáng tạo vừa đi qua. Khi đứng ở vị trí của khán giả, mỗi đạo diễn có thể nhận ra những điểm mạnh và hạn chế trong phim mình; đồng thời, việc xem phim của đồng nghiệp cũng mở ra nhiều góc nhìn mới trong cách tiếp cận đề tài và cách kể chuyện".

Những ý kiến góp ý được đưa ra với tinh thần xây dựng, nhằm giúp mỗi người hoàn thiện hơn trong nghề. Không chỉ đạo diễn, các bộ phận khác như quay phim, dựng phim, âm thanh hay biên kịch cũng tham gia tích cực vào quá trình trao đổi. Điều này phản ánh đặc trưng của điện ảnh - một loại hình nghệ thuật mang tính tập thể, nơi mỗi bộ phim là kết quả của sự phối hợp giữa nhiều cá nhân và nhiều bộ phận sáng tạo.

Đối với Ban lãnh đạo Hãng, việc xem lại toàn bộ các bộ phim trong năm cũng giúp có cái nhìn tổng thể về định hướng sáng tác. Qua đó, có thể nhận thấy những xu hướng mới, những cách tiếp cận mới cũng như những vấn đề cần được quan tâm trong năm tiếp theo.

Kỳ vọng phim tài liệu đến gần với khán giả

Sau mỗi đợt chiếu phim nội bộ, một câu hỏi lớn vẫn luôn day dứt: Làm thế nào để phim tài liệu thực sự đến gần hơn với khán giả? Đây không phải là trăn trở nhất thời, mà là bài toán kéo dài nhiều năm trong giới làm nghề. Bởi dù mang trong mình giá trị tư liệu và nghệ thuật đậm đặc, phim tài liệu vẫn gặp không ít rào cản trong việc tiếp cận công chúng.

Đạo diễn Khánh Luông nhận định, điều quan trọng nhất để một bộ phim tài liệu có thể thu hút khán giả chính là chất lượng của bộ phim. "Phim phải hay đã. Nếu bản thân bộ phim không hấp dẫn thì dù có quảng bá đến đâu cũng khó giữ được người xem", ông nhận định.

Quan điểm này cũng được nhiều đạo diễn trẻ chia sẻ. Họ cho biết, trong bối cảnh truyền thông hiện nay, khán giả ngày càng có yêu cầu cao hơn về cách kể chuyện. Thực tế cho thấy, trong năm vừa qua, nhiều bộ phim của Hãng đã thử nghiệm những cách làm mới, chú trọng hơn đến yếu tố cảm xúc và tính điện ảnh. Từ hình ảnh, âm thanh cho tới nhịp điệu dựng phim đều có sự cải tiến vượt bậc so với trước đây. Bên cạnh những chủ đề quen thuộc như lịch sử cách mạng, chân dung nhân vật hay tình yêu quê hương đất nước, nhiều bộ phim đã khai thác những vấn đề đương đại như môi trường, chuyển đổi số, công nghệ hay đời sống đô thị...

Theo ông Trịnh Quang Tùng, phần lớn các bộ phim trong năm vừa qua đều đạt chất lượng tốt. Nhiều đạo diễn đã có những bước tiến rõ rệt trong cách tiếp cận đề tài và cách kể chuyện. Điều này cho thấy thế hệ làm phim trẻ đang dần tìm được tiếng nói riêng của mình. Tuy nhiên, để phim tài liệu thực sự đến gần với khán giả, chất lượng tác phẩm thôi là chưa đủ, và một trong những thách thức lớn là cơ chế phát hành.

Hiện nay, phần lớn phim của Hãng được sản xuất theo đặt hàng của Nhà nước. Sau khi hoàn thành, việc phát hành thường phải thông qua nhiều khâu quản lý, khiến quá trình đưa phim đến với công chúng đôi khi bị chậm trễ. Trong khi đó, thời đại số đang mở ra nhiều cơ hội mới cho việc phổ biến phim. Các nền tảng trực tuyến, mạng xã hội hay hệ thống truyền hình số có thể trở thành những kênh phát hành hiệu quả, giúp phim tài liệu tiếp cận khán giả rộng rãi hơn.

Không ít nghệ sĩ cho rằng, nếu có cơ chế linh hoạt hơn, những tác phẩm có giá trị sẽ có cơ hội đến với công chúng sớm hơn. Bên cạnh vấn đề phát hành, việc đầu tư trang thiết bị cũng là một yếu tố quan trọng. Trong bối cảnh công nghệ làm phim thay đổi nhanh chóng, việc cập nhật thiết bị mới sẽ giúp đội ngũ sáng tạo nâng cao chất lượng hình ảnh và âm thanh.

Dù vẫn còn nhiều khó khăn, nhưng những người làm nghề tại Hãng phim Tài liệu và Khoa học Trung ương kiên định niềm tin vào con đường mà mình theo đuổi. Bởi hơn ai hết, họ hiểu rằng mỗi bộ phim là một lát cắt của hiện thực, là câu chuyện về con người và thời đại. Và khi những câu chuyện ấy được kể bằng ngôn ngữ điện ảnh hấp dẫn, chúng sẽ dễ dàng chạm đến trái tim khán giả. Đó cũng chính là kỳ vọng của các nghệ sĩ khi tổ chức chiếu phim nội bộ: Không chỉ để nhìn lại những gì đã làm được, mà còn để chuẩn bị cho những hành trình sáng tạo mới. ■

Liên hoan Piano toàn quốc 2026 sẽ diễn ra tại Đắk Lắk

Liên hoan Piano toàn quốc năm 2026 dự kiến được tổ chức tại TP Buôn Ma Thuột (Đắk Lắk), do Hội Nhạc sĩ Việt Nam phối hợp với Công ty TNHH Âm nhạc An Piano thực hiện. Nhạc sĩ Trương Hữu An tham gia phối hợp cùng BTC triển khai các hoạt động chuyên môn của Liên hoan. Sự kiện hướng tới việc tạo sân chơi nghệ thuật cho các tài năng piano trẻ trên cả nước, đồng thời góp phần thúc đẩy phong trào âm nhạc cổ điển tại khu vực Tây Nguyên.

Theo kế hoạch, Liên hoan sẽ diễn ra trong 4 ngày, từ 6-9.8, với sự tham gia của thí sinh đến từ nhiều tỉnh, thành phố trên cả nước. Chương trình gồm hai vòng thi: Vòng sơ khảo tổ chức trực tuyến và vòng chung kết thi trực tiếp tại TP Buôn Ma Thuột. BTC cho biết, Liên hoan lần này dự kiến thu hút hàng nghìn thí sinh, tranh tài ở các bảng thi được phân chia theo nhóm tuổi và hệ đào tạo. Các thí sinh sẽ biểu diễn tác phẩm piano tự chọn trước Hội đồng giám khảo gồm những giảng viên và nghệ sĩ uy tín trong lĩnh vực đào tạo và biểu diễn piano.

Trước đó, Liên hoan Piano toàn quốc năm 2025 tổ chức tại Đắk Lắk đã thu hút gần 1.000 thí sinh đến từ khoảng 30 tỉnh, thành phố trên cả nước tham gia, góp phần tạo dấu ấn tích cực cho phong trào piano tại khu vực Tây Nguyên.

B.T

Những bàn tay dệt nên bản sắc Tây Nguyên

PHAN HIẾU

Trong dòng chảy phát triển du lịch cộng đồng, những người phụ nữ vùng cao ở Gia Lai đang trở thành lực lượng giữ vai trò ngày càng rõ nét. Bằng sự nhạy bén trong cách làm, sự bền bỉ trong gìn giữ nghề truyền thống và tinh thần chủ động hội nhập, họ đã góp phần làm phong phú sản phẩm du lịch địa phương, nỗ lực "giữ lửa" cho bản sắc văn hóa bản địa, để mỗi hành trình của du khách là một cuộc gặp gỡ với chiều sâu văn hóa vùng miền.

Phụ nữ vùng cao Gia Lai gìn giữ và lan tỏa bản sắc văn hóa truyền thống trong đời sống cộng đồng

Phụ nữ vùng cao kể câu chuyện dân tộc mình

Ban quản lý du lịch cộng đồng làng Kép, xã Ya Ly (Gia Lai) được xem là điểm sáng trong gìn giữ và lan tỏa bản sắc văn hóa của phụ nữ Gia Rai giữa đại ngàn Tây Nguyên. Tại không gian ấy, chúng tôi gặp chị H' Uyên Niê - thành viên Ban quản lý - trong bộ trang phục thổ cẩm truyền thống do chính nghệ nhân trong làng dệt nên. Với niềm say mê, chị giới thiệu cho mọi người những sản phẩm gắn bó mật thiết với đời sống của cộng đồng mình.

Cầm trên tay quả bầu khô màu đen tuyền, bóng đẹp, chị H' Uyên Niê chia sẻ: "Đây là vật dụng quen thuộc của người Gia Rai, dùng trong sinh hoạt hằng ngày. Thay vì đựng nước bằng chai nhựa, Ban quản lý vận động bà con sử dụng quả bầu khô. Đồng thời, bà con trồng bầu trước hàng rào nhà. Khi thu hoạch, bầu non và lá non dùng làm thực phẩm, còn bầu già được chế tác thành bình đựng nước để sử dụng trong gia đình hoặc làm sản phẩm giới thiệu đến mọi người. Vừa đẹp, thân thiện với môi trường, lại đúng với bản sắc dân tộc".

Chính sự tò mò trước những quả bầu đen đặc trưng ấy trở thành "cánh cửa" để chị H' Uyên Niê kể tiếp những câu chuyện về đời sống và văn hóa của người Gia Rai. Theo chị, cách tạo màu đen cho quả bầu rất đơn giản: "Bầu già được hái về, ngâm bùn khoảng một tháng, sau đó khoét lỗ nhỏ để trút hạt dần ra. Cuối cùng, dùng lá mắt mèo chà thường xuyên để tạo màu đen bóng, bền đẹp. Đây là sản phẩm đặc trưng, vừa làm quà lưu niệm vừa tạo điểm nhấn riêng".

Làng Kép 1 và Kép 2 là nơi sinh sống chủ yếu của người Gia Rai, vẫn gìn giữ nghề dệt thổ cẩm và văn hóa cồng chiêng truyền thống. Du lịch cộng đồng tại đây được hình thành nhằm giới thiệu và bảo tồn những giá trị ấy. Theo Sở VHTTDL Gia Lai, mô hình bắt đầu từ một CLB dệt thổ cẩm với 15 thành viên, sau đó phát triển thành hơn 100 hội viên phụ nữ dệt cùng 36 nghệ nhân cồng chiêng. Độ tuổi tham gia rất đa dạng, từ các em nhỏ 10 tuổi đến nghệ nhân 80 tuổi. Từ khi hình thành năm 2020 đến nay, mô hình không chỉ góp phần giữ gìn văn hóa mà còn tạo sinh kế cho người dân.

Theo chị H' Uyên Niê, nếu không có sự gắn kết và phát huy trong đời sống hiện đại, nghề dệt thổ cẩm sẽ khó tránh khỏi nguy cơ mai một. "Nếu chỉ dệt mà không có thu nhập, không có quảng bá thì sản phẩm khó tiêu thụ, nghệ nhân cũng dễ nản lòng. Nhưng khi các giá trị văn hóa được giới thiệu rộng rãi, sản phẩm được đón nhận, đời sống tinh thần của người dân phấn chấn hơn, văn hóa cũng được giữ gìn", chị chia sẻ.

Giữ lửa văn hóa nơi "cổng trời"

Từ phía Tây Gia Lai xuôi về "cổng trời" phía Đông là xã An Toàn - vùng cao nằm trên sườn dãy Trường Sơn, ở độ cao khoảng 1.000m so với mực nước biển. Địa hình đồi núi dốc, khí hậu mát mẻ, cảnh quan nguyên sơ đã tạo nên không gian sống đặc thù, thu hút nhiều người tìm đến khám phá trong những năm gần đây.

Trong bức tranh ấy, chị Phạm Thị Kênh (người Ba Na) được biết đến là người phụ nữ tiên phong làm du lịch cộng đồng độc đáo, nổi bật với những căn nhà gỗ nằm trên sườn đồi. Ý tưởng của chị đến rất tự nhiên: "Khi tôi gặp một đoàn khách nước ngoài đi thác K50, họ không có chỗ dừng chân nên hỏi thuê nhà. Tôi mời họ về nhà mình. Sáng hôm sau, họ trả tiền nhưng tôi không nhận. Họ góp ý rằng tôi nên làm homestay để giúp khách có nơi nghỉ lại, thưởng thức không khí trong lành và vẻ đẹp của An Toàn", chị Kênh kể. Từ gợi ý ấy, chị bắt đầu đầu tư mô hình du lịch và cùng bà con từng bước phát triển hướng đi mới cho cộng đồng.

Theo chị, An Toàn có đủ điều kiện tự nhiên để tạo nên một "bức tranh" đặc sắc với rừng nguyên sinh, thác nước, đồi sim và khí hậu trong lành. Điều chị mong muốn không chỉ là giới thiệu vẻ đẹp ấy, mà còn giữ được những giá trị vốn có - nơi bản sắc văn hóa, thiên nhiên và con người hòa quyện, tạo nên nét riêng của cộng đồng người Ba Na.

Trên "cổng trời" An Toàn, chị Phạm Thị Kênh tiên phong làm du lịch cộng đồng với những căn nhà gỗ độc đáo

Ở góc độ chuyên gia, TS Triệu Thanh Quang (Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam) cho rằng, mô hình du lịch cộng đồng giúp người dân trực tiếp tham gia, vừa tổ chức vừa hưởng lợi, từ đó nhận thức rõ hơn giá trị văn hóa của mình để gìn giữ. Qua khảo sát, ông nhận thấy người dân Gia Lai có nhiều tiềm năng và mong muốn phát triển theo hướng này, song vẫn cần sự kết nối từ doanh nghiệp, các đơn vị lữ hành để mở rộng cơ hội và nâng cao hiệu quả.

Vượt qua rào cản về giới, phụ nữ vùng cao Gia Lai đang từng bước thay đổi nếp nghĩ, cách làm, chủ động gìn giữ và lan tỏa bản sắc văn hóa truyền thông. Từ mô hình du lịch cộng đồng, các giá trị văn hóa bản địa đã được bảo tồn và được "kể lại" bằng những cách thức gần gũi, sinh động hơn.

Trong bối cảnh Gia Lai bước vào mùa cao điểm của Năm Du lịch Quốc gia, vai trò của phụ nữ vùng cao càng trở nên rõ nét khi họ góp phần làm phong phú thêm sản phẩm của địa phương. Tuy nhiên, để những giá trị ấy lan tỏa mạnh mẽ, việc tăng cường kết nối, quảng bá vẫn là yếu tố cần được quan tâm, nhằm giúp bản sắc văn hóa vùng cao chạm tới nhiều hơn trái tim của công chúng. ■

KIẾN TRÚC PHƯƠNG NAM: Gìn giữ và tiếp nối tri thức bản địa

Vào 15h ngày 22.3.2026, tại Trung tâm Lưu trữ quốc gia II (số 2 Lê Duẩn, phường Sài Gòn, TP.HCM) sẽ diễn ra buổi trò chuyện với chủ đề Kiến trúc truyền thống và những ứng dụng đương đại. Đây là một hoạt động trong khuôn khổ Tuần lễ sách Phương Nam 2026, với sự tham gia của nhóm tác giả ấn phẩm Thích ứng và An cư gồm đại diện Công ty Kiến trúc K59 Atelier, nhóm dự án Tản mạn kiến trúc và kiến trúc sư Ryosuke Koizumi (Nhật Bản). Tại đây, các diễn giả sẽ chia sẻ những nghiên cứu và góc nhìn về kiến trúc truyền thống của cư dân vùng đất phương Nam trong quá trình di cư, lập nghiệp; từ việc hình thành làng mạc, chợ búa, chùa miếu... đến việc kiến tạo những không gian sống thích ứng với điều kiện tự nhiên và văn hóa bản địa.

Theo nhóm tác giả, dù trải qua biến đổi khí hậu, kinh tế và đời sống xã hội, nhiều yếu tố cốt lõi trong kiến trúc truyền thống như không gian thờ tự, tiếp khách vẫn được gìn giữ, thể hiện sự tiếp nối của tri thức bản địa. Buổi trò chuyện cũng đặt ra vấn đề kế thừa và phát triển tri thức kiến trúc truyền thống trong bối cảnh đô thị hóa nhanh, từ đó gợi mở những hướng tiếp cận thiết kế bền vững, tôn trọng cộng đồng và môi trường sống địa phương.

Cùng với sự kiện nói trên, từ ngày 18-22.3, tại Trung tâm Lưu trữ quốc gia II cũng sẽ diễn ra Tuần lễ sách Phương Nam. Sự kiện quy tụ nhiều hoạt động giới thiệu sách, tọa đàm, trưng bày và giao lưu với các tác giả, nhà nghiên cứu trong lĩnh vực văn hóa, kiến trúc và lịch sử.

TÙNG THƯ

BẢO VỆ TRẺ EM:

Khi "tuyến phòng vệ" đầu tiên bị bỏ ngỏ

● **NGUYỄN LINH**

Hơn 50 vụ xâm hại trẻ em xảy ra trong thời gian ngắn tại Thanh Hóa không chỉ là con số đáng báo động, mà đã phơi lộ những "khoảng trống" nguy hiểm trong công tác bảo vệ trẻ. Khi hiểm họa có thể đến từ chính những mối quan hệ quen thuộc - người thân, hàng xóm, bạn bè - thì gia đình, tuyến phòng vệ đầu tiên và quan trọng nhất, lại có lúc bị buông lỏng. Thực tế này đặt ra yêu cầu cấp thiết phải nhìn lại cách thức bảo vệ trẻ em trong bối cảnh xã hội nhiều biến động hiện nay.

Lực lượng chức năng tuyên truyền, phổ biến kiến thức phòng, chống xâm hại tình dục cho học sinh

Khi hiểm họa đến từ những mối quan hệ quen thuộc

Chỉ trong khoảng thời gian từ tháng 12.2024 đến nay, trên địa bàn tỉnh Thanh Hóa đã xảy ra hơn 54 vụ hiếp dâm, cưỡng dâm, giao cấu và dâm ô đối với trẻ em. Phần lớn nạn nhân là trẻ em gái, trong đó có em còn rất nhỏ tuổi.

Điển hình, tại xã Hóa Quỳ, tối 17.2.2026, trong buổi ăn uống mừng sinh nhật tại nhà riêng, Lê Hữu Sơn (SN 1995) đã lợi dụng hoàn cảnh nạn nhân là trẻ vị thành niên, có sử dụng rượu bia và khu vực vắng người để thực hiện hành vi xâm hại khi cháu mới 13 tuổi. Trước đó, tại phường Đông Quang, do biết cháu L.T.Y.N. (SN 2012) sống với bà nội vì bố mẹ đi làm ăn xa, ít được quan tâm, đối tượng L.Đ.C. đã nhiều lần thực hiện hành vi xâm hại trong thời gian từ năm 2023 đến tháng 8.2025. Hắn còn đe dọa nạn nhân nhằm che giấu hành vi phạm tội. Sau khi tiếp nhận tố giác, cơ quan chức năng đã khởi tố vụ án, khởi tố bị can và tạm giam L.Đ.C. về tội "Hiếp dâm người dưới 16 tuổi".

Thực tế cho thấy, các vụ xâm hại trẻ em xảy ra ở nhiều địa phương, từ miền núi, vùng biên giới đến các xã ven biển. Đáng chú ý, trong không ít vụ án, đối tượng phạm tội không phải người xa lạ mà là người quen của gia đình nạn nhân như hàng xóm, bạn bè, người thân... Chính sự quen biết, tin tưởng ấy đã trở thành "tấm bình phong" khiến nạn nhân mất cảnh giác. Nhiều đối tượng lợi dụng sự thân thiết để tiếp cận trẻ, từng bước tạo dựng mối quan hệ gần gũi rồi tìm cơ hội thực hiện hành vi phạm tội.

Trong nhiều vụ việc đã được điều tra, thủ đoạn của các đối tượng khá giống nhau: Rủ các em đi chơi, ăn uống, mua đồ... rồi dẫn đến những khu vực vắng người. Một số trường hợp lại tiếp cận nạn nhân qua mạng xã hội, trò chuyện, tạo cảm giác thân thiết rồi hẹn gặp bên ngoài. Đáng lo ngại hơn, không ít kẻ phạm tội lại chính là thanh thiếu niên đang trong độ tuổi đi học. Sự bồng bột, thiếu hiểu biết pháp luật, cùng với ảnh hưởng tiêu cực từ nội dung độc hại trên Internet khiến các đối tượng có hành vi lệch lạc, không lường hết hậu quả pháp lý và đạo đức. Ở chiều ngược lại, nhiều nạn nhân còn quá nhỏ, thiếu kiến thức về giới tính và kỹ năng tự bảo vệ nên dễ bị dụ dỗ, đe dọa hoặc khống chế nên không dám phản kháng hay kể lại với gia đình. Một thực tế đáng suy nghĩ là nhiều vụ việc chỉ được phát hiện sau khi hậu quả đã xảy ra, thậm chí kéo dài trong thời gian dài. Điều này cho thấy sự thiếu hụt trong việc phát hiện sớm những dấu hiệu bất thường quanh trẻ.

Trong nhiều vụ việc đã xảy ra, yếu tố quen biết chính là "mắt xích" nguy hiểm nhất, kẻ xâm hại chỉ cần lợi dụng sự tin tưởng sẵn có của gia đình và nạn nhân. Điều đó cho thấy, trong bối cảnh hiện nay, việc bảo vệ trẻ em không thể chỉ dựa vào sự cảnh giác trước người lạ. Xâm hại tình dục trẻ em không chỉ là hành vi vi phạm pháp luật nghiêm trọng mà còn để lại những tổn thương sâu sắc đối với nạn nhân. Nhiều em sau khi bị xâm hại phải chịu hậu quả nặng nề về tâm lý, mất niềm tin vào cuộc sống và ảnh hưởng lâu dài đến sự phát triển nhân cách. Không ít trường hợp trẻ rơi vào trạng thái khủng hoảng tinh thần, lo sợ, mặc cảm hoặc trầm cảm. Chính vì vậy, việc phòng ngừa xâm hại tình dục trẻ em cần được bắt đầu từ gia đình, nơi gần gũi và có ảnh hưởng trực tiếp nhất đến trẻ.

Lấp "khoảng trống" bảo vệ trẻ từ gia đình và cộng đồng

Một trong những yếu tố quan trọng nhất trong phòng ngừa xâm hại là giáo dục giới tính và kỹ năng tự bảo vệ cho trẻ. Tuy nhiên, ở nhiều gia đình, việc nói chuyện với con về những vấn đề này vẫn còn được xem là "nhạy cảm". Không ít phụ huynh cho rằng trẻ còn nhỏ nên chưa cần thiết phải nói về giới tính. Nhưng chính sự e ngại đó lại vô tình tạo ra khoảng trống kiến thức cho trẻ.

Thực tế cho thấy, nhiều nạn nhân không nhận ra mình đang bị xâm hại vì chưa được trang bị kiến thức cơ bản về tâm sinh lý và các hành vi xâm hại. Việc giáo dục giới tính cho trẻ không nhất thiết phải là những bài học phức tạp. Điều đó có thể bắt đầu từ việc dạy các em hiểu về cơ thể mình, biết những vùng riêng tư không ai được phép chạm vào và biết nói "không" khi cảm thấy không an toàn. Cha mẹ cũng cần hướng dẫn trẻ cách tìm kiếm sự giúp đỡ khi gặp nguy hiểm như kêu cứu, chạy đến nơi đông người hoặc báo ngay cho người lớn đáng tin cậy.

Song song với đó, việc quản lý hoạt động của trẻ trên Internet cũng rất quan trọng. Cha mẹ nên theo dõi sát sao việc sử dụng điện thoại, máy tính của con; hướng dẫn trẻ không kết bạn với người lạ, không chia sẻ thông tin cá nhân hoặc hình ảnh riêng tư. Bên cạnh gia đình, nhà trường và các tổ chức đoàn thể cũng đóng vai trò quan trọng. Các chương trình giáo dục kỹ năng sống, kỹ năng phòng chống xâm hại cần được triển khai thường xuyên, phù hợp với từng độ tuổi học sinh. Một môi trường học tập an toàn, lành mạnh cùng với những hoạt động ngoại khóa bổ ích sẽ giúp trẻ phát triển toàn diện và giảm nguy cơ bị lôi kéo vào những hành vi tiêu cực.

Đối với lực lượng chức năng, việc phòng ngừa loại tội phạm này cần được thực hiện đồng bộ với nhiều biện pháp. Công tác tuyên truyền pháp luật, đặc biệt là các quy định liên quan đến tội phạm xâm hại trẻ em, cần được tăng cường để nâng cao nhận thức của cộng đồng. Cơ quan chức năng cần chủ động rà soát, quản lý những đối tượng có tiền án, tiền sự liên quan đến hành vi xâm hại tình dục; đồng thời kiểm soát chặt chẽ các cơ sở kinh doanh dịch vụ dễ phát sinh nguy cơ như nhà nghỉ, quán game, karaoke, khu vui chơi... Khi phát hiện hoặc tiếp nhận thông tin liên quan đến xâm hại trẻ em, việc xử lý phải được tiến hành nhanh chóng, nghiêm minh theo quy định của pháp luật. Những bản án nghiêm khắc không chỉ nhằm trừng trị người phạm tội mà còn có tác dụng răn đe, phòng ngừa chung. Tuy nhiên, pháp luật dù nghiêm khắc đến đâu cũng không thể thay thế vai trò của gia đình và cộng đồng trong việc bảo vệ trẻ.

Trẻ em là đối tượng dễ bị tổn thương nhất trong xã hội. Các em cần được sống trong môi trường an toàn, được yêu thương, được lắng nghe và được bảo vệ. Mỗi người lớn, mỗi gia đình và mỗi cộng đồng cần trở thành một "lá chắn" bảo vệ trẻ. Chỉ khi người lớn thực sự quan tâm, chủ động phòng ngừa và sẵn sàng lên tiếng trước cái xấu, những "khoảng trống" nguy hiểm quanh trẻ mới có thể được lấp đầy. ■

Đề xuất hỗ trợ 2 triệu đồng cho phụ nữ sinh đủ hai con trước 35 tuổi

Bộ Y tế đề xuất mức hỗ trợ 2 triệu đồng cho phụ nữ sinh đủ hai con trước 35 tuổi trong dự thảo Nghị định hướng dẫn thi hành Luật Dân số, lấy ý kiến ngày 16.3 và dự kiến trình Chính phủ trước 30.4. Dự thảo cũng cho phép chính quyền cấp tỉnh căn cứ khả năng ngân sách để áp dụng mức hỗ trợ cao hơn. Thực tế, một số địa phương đã triển khai mức hỗ trợ cao hơn đề xuất. TP.HCM hiện hỗ trợ 3 triệu đồng và dự kiến nâng lên 5 triệu đồng trong bối cảnh mức sinh thấp nhất cả nước. Một số tỉnh, thành khác cũng áp dụng chính sách tương tự với các mức khác nhau.

Dự thảo đồng thời đề xuất hỗ trợ 2 triệu đồng/lần sinh đối với phụ nữ thuộc dân tộc thiểu số rất ít người và phụ nữ tại các địa phương có mức sinh dưới mức thay thế (dưới 2,1 con/phụ nữ). Hiện mức sinh toàn quốc đã giảm từ 2,11 con/phụ nữ (2021) xuống 1,91 (2024) và khoảng 1,93 (2025), khiến mục tiêu duy trì mức sinh thay thế vào năm 2030 đứng trước nhiều thách thức.

Theo Bộ Y tế, nếu xu hướng giảm sinh tiếp diễn, Việt Nam có thể kết thúc thời kỳ dân số vàng vào năm 2036; lực lượng lao động bắt đầu suy giảm từ năm 2044, dân số tăng trưởng âm từ năm 2051 và giai đoạn 2069-2074 dự báo giảm trung bình 461.000 người mỗi năm.

T.M

"Mục tiêu kép" của U23

VĨNH HY

Đội tuyển U23 Việt Nam đã hội quân trở lại tại Hà Nội vào hôm qua 17.3 với 30 cầu thủ để chuẩn bị tham dự Giải bóng đá quốc tế CFA Team China - Tây An 2026, diễn ra từ ngày 25 - 31.3 tại thành phố Tây An (Trung Quốc). Giải đấu này sẽ là cơ hội rất tốt cho các cầu thủ trẻ thể hiện mình. Đó cũng là dịp để Ban huấn luyện đội tiếp tục xây dựng lực lượng kế cận cho các ĐTQG, đồng thời rà soát, đánh giá lực lượng nhằm chuẩn bị nhân sự cho ASIAD 20.

Chuyến đi Tây An sẽ mang đến những va chạm bổ ích cho các cầu thủ trẻ Việt Nam **Ảnh: VFF**

Cơ hội cho các cầu thủ trẻ

Danh sách 30 cầu thủ được triệu tập cho giải đấu lần này cho thấy sự tiếp nối rõ rệt của lứa cầu thủ trưởng thành từ các đội tuyển trẻ quốc gia như U19, U20 và U23. Nhiều gương mặt quen thuộc tại VCK U23 châu Á 2026 vừa qua tiếp tục được trao cơ hội nhằm tích lũy thêm kinh nghiệm thi đấu quốc tế. Trong khung gỗ, hai thủ môn trẻ Phạm Đình Hải và Cao Văn Bình được kỳ vọng sẽ có dịp thể hiện khả năng khi đối đầu với các đối thủ mạnh. Trên hàng công, những cái tên như Nguyễn Công Phương hay Lê Văn Thuận tiếp tục được tin tưởng nhờ kinh nghiệm tích lũy từ các giải đấu trẻ quốc tế trước đó.

Bên cạnh những gương mặt quen thuộc, Ban huấn luyện cũng mạnh dạn trao cơ hội cho nhiều nhân tố mới. Sự xuất hiện của các cầu thủ như Nguyễn Quốc Toản, Nguyễn Anh Tuấn, Trần Hải Anh, Nguyễn Trọng Sơn, Tạ Xuân Trường hay Vũ Quốc Anh mang đến "làn gió mới" cho đội hình U23 Việt Nam. Phần lớn các cầu thủ này đang thi đấu nổi bật tại các CLB ở giải quốc nội và được xem là những nhân tố giàu tiềm năng cho tương lai.

Việc kết hợp giữa các cầu thủ đã có kinh nghiệm ở cấp độ trẻ quốc gia với những gương mặt mới hứa hẹn tạo nên bầu không khí cạnh tranh tích cực trong nội bộ đội tuyển. Đây cũng là điều mà Ban huấn luyện mong muốn khi hướng đến mục tiêu xây dựng một tập thể trẻ trung, giàu khát vọng và có chiều sâu lực lượng.

Giải đấu tại Tây An không chỉ đơn thuần là dịp thử nghiệm đội hình mà còn là cơ hội quý giá để các cầu thủ trẻ cọ xát với những đối thủ chất lượng. Tại giải, U23 Việt Nam sẽ có cơ hội đối đầu với các đội bóng có trình độ và phong cách thi đấu khác nhau như Trung Quốc, Thái Lan và CHDCND Triều Tiên, qua đó giúp các cầu thủ trẻ tích lũy thêm kinh nghiệm trận mạc. Với nhiều gương mặt trẻ đang khao khát khẳng định vị trí, giải đấu tại Tây An chắc chắn sẽ là sân khấu để họ thể hiện năng lực. Nếu tận dụng tốt cơ hội này, nhiều cầu thủ hoàn toàn có thể ghi điểm với Ban huấn luyện và mở ra cánh cửa gần hơn trong màu áo ĐTQG.

Hướng đến "mục tiêu kép"

Việc tham dự CFA Team China - Tây An 2026 không chỉ đơn thuần là một chuyến du đấu quốc tế đối với U23 Việt Nam, mà còn mang ý nghĩa quan trọng trong chiến lược phát triển lực lượng kế cận của bóng đá nước nhà. Trong bối cảnh nhiều cầu thủ trụ cột của lứa U23 trước đây đã quá tuổi hoặc được đôn lên khoác áo đội tuyển Việt Nam, đợt tập trung lần này được xem như bước khởi đầu cho một chu kỳ xây dựng lực lượng mới.

Giải đấu tại Tây An vì thế mang "mục tiêu kép" đối với U23 Việt Nam. Trước hết, đây là cơ hội để Ban huấn luyện kiểm tra và đánh giá năng lực của các cầu thủ trẻ trong môi trường thi đấu quốc tế. Bên cạnh đó, những trận đấu tại giải cũng được xem là dịp để tìm kiếm thêm những nhân tố nổi bật, qua đó bổ sung nguồn lực cho các đội ĐTQG trong tương lai. Trong nhiều năm qua, các giải đấu giao hữu quốc tế luôn đóng vai trò quan trọng đối với quá trình trưởng thành của cầu thủ trẻ. Việc được đối đầu với những đối thủ có trình độ và phong cách thi đấu khác nhau giúp các cầu thủ tích lũy kinh nghiệm, nâng cao bản lĩnh thi đấu và hoàn thiện kỹ năng chuyên môn. Chính vì vậy, CFA Team China - Tây An 2026 được kỳ vọng sẽ mang lại nhiều bài học quý giá cho thế hệ cầu thủ trẻ mới của bóng đá Việt Nam.

Mục tiêu quan trọng khác của Ban huấn luyện là rà soát lực lượng, đánh giá phong độ và khả năng thích nghi của các cầu thủ nhằm chuẩn bị cho nhiệm vụ quan trọng trong năm nay - môn bóng đá nam tại ASIAD 2026 vào tháng 9 tới tại Nhật Bản. Theo định hướng của đội tuyển, lực lượng nòng cốt sẽ là các cầu thủ thuộc lứa tuổi 2005-2007, những gương mặt đang được kỳ vọng trở thành trụ cột của bóng đá Việt Nam trong tương lai gần.

Việc xây dựng lực lượng từ sớm sẽ giúp Ban huấn luyện có thời gian đánh giá kỹ từng vị trí, đồng thời tạo sự gắn kết trong lối chơi. Những trận đấu tại giải đấu ở Tây An vì thế không chỉ đơn thuần là kết quả thắng - thua, mà quan trọng hơn là cơ hội để các cầu thủ trẻ thể hiện năng lực, khẳng định vị trí trong đội hình.

Một điểm đáng chú ý trong đợt tập trung lần này là sự thay đổi ở vị trí chỉ đạo chuyên môn. Trợ lý HLV Đinh Hồng Vinh tiếp tục được HLV trưởng Kim Sang-sik tín nhiệm giao đảm nhiệm cương vị Quyền HLV trưởng của U23 Việt Nam. Đây được xem là bước đi phù hợp trong bối cảnh HLV Kim Sang-sik đang tập trung cho nhiệm vụ với đội tuyển quốc gia.

Sự am hiểu các cầu thủ trẻ cũng như kinh nghiệm làm việc lâu năm với các đội tuyển trẻ quốc gia giúp HLV Đinh Hồng Vinh được kỳ vọng sẽ phát huy tốt vai trò của mình trong giai đoạn này. Dưới sự dẫn dắt của ông, U23 Việt Nam sẽ có thêm cơ hội thử nghiệm đội hình, tạo điều kiện cho nhiều cầu thủ trẻ ra sân và tích lũy kinh nghiệm.

Với mục tiêu xây dựng lực lượng kế cận cho bóng đá Việt Nam, chuyến tham dự CFA Team China - Tây An 2026 được xem là bước khởi đầu quan trọng. Nếu tận dụng tốt cơ hội cọ xát tại giải đấu này, nhiều gương mặt trẻ hoàn toàn có thể tạo dấu ấn, mở ra hy vọng trở thành những nhân tố chủ chốt của bóng đá Việt Nam trong tương lai, đặc biệt hướng tới chiến dịch tại ASIAD 20. ■

Hành trình mới của U19

Nằm trong kế hoạch chuẩn bị cho Giải U19 Đông Nam Á 2026 và Vòng loại U20 châu Á 2027, Liên đoàn Bóng đá Việt Nam đã tạo điều kiện để đội tuyển U19 Việt Nam hội quân đợt đầu tiên trong năm 2026 với tổng cộng 31 cầu thủ.

Danh sách tập trung lần này quy tụ nhiều gương mặt quen thuộc từng khoác áo các đội tuyển trẻ quốc gia U16, U17 hay U18. Những cái tên như Nguyễn Đức Nhật, Lê Minh Nhật, Bạch Trọng Dương, Nguyễn Văn Quân, Nguyễn Thiên Phú, Nguyễn Hoàng Nam hay Đinh Xuân Khải đều đã tích lũy được kinh nghiệm thi đấu quốc tế ở cấp độ trẻ.

Theo kế hoạch, U19 Việt Nam sẽ hội quân và tập luyện từ ngày 17-29.3 tại Trung tâm Đào tạo Bóng đá trẻ Việt Nam (Hà Nội). Trong giai đoạn tập trung này, HLV Yutaka Ikeuchi (Nhật Bản) và Ban huấn luyện đặt mục tiêu tối đa hóa hiệu quả rà soát lực lượng. Vì vậy, danh sách 31 cầu thủ ban đầu sẽ không phải là con số cố định. Sau khoảng một tuần tập luyện và đánh giá chuyên môn, Ban huấn luyện dự kiến sẽ tiến hành sàng lọc lực lượng, rút gọn từ 10-15 cầu thủ. Đồng thời, khoảng 10 cầu thủ khác nằm ngoài danh sách ban đầu cũng sẽ được triệu tập bổ sung để tiếp tục thử nghiệm. Cách làm này không chỉ tạo ra sự cạnh tranh tích cực trong toàn đội, mà còn giúp Ban huấn luyện có thêm nhiều góc nhìn khách quan khi đánh giá năng lực từng cá nhân.

Việc mở rộng cơ hội cho nhiều cầu thủ trẻ cũng phản ánh định hướng lâu dài của bóng đá Việt Nam trong công tác đào tạo và phát triển lực lượng kế cận. Thông qua các đợt tập trung như thế này, những gương mặt tiềm năng sẽ có cơ hội thể hiện khả năng, qua đó từng bước khẳng định mình trong hệ thống các ĐTQG.

Dù mới là đợt hội quân đầu tiên của năm, nhưng đây được xem là bước chạy đà quan trọng để hình thành bộ khung cho U19 Việt Nam. Từ nền tảng ban đầu này, Ban huấn luyện sẽ tiếp tục hoàn thiện lực lượng, xây dựng lối chơi và chuẩn bị tốt nhất cho mục tiêu trước mắt là Giải U19 Đông Nam Á 2026, xa hơn hướng đến thử thách lớn hơn tại Vòng loại U20 châu Á 2027. **BẢO ANH**

Nóng dần cuộc đua top 3

● KHẢI HƯNG

Vòng 16 V.League khép lại không chỉ bằng những kết quả đáng chú ý, mà còn đánh dấu một bước chuyển quan trọng trong cục diện cuộc đua huy chương. Khi mùa giải bước qua hơn một nửa chặng đường, trật tự trên bảng xếp hạng đang dần hình thành rõ ràng hơn, song cũng đồng thời mở ra những biến động lớn, đặc biệt ở nhóm cạnh tranh top 3.

Sự trở lại của một thế lực quen thuộc

Chiến thắng 3-0 trước SLNA trên sân Hàng Đẫy là trận thắng thứ hai liên tiếp của Hà Nội FC, đồng thời là chiến thắng thứ 5 trong 7 vòng đấu gần nhất. Quan trọng hơn cả, đó không phải là một thắng lợi mang tính thời điểm, mà là kết quả của quá trình cải thiện rõ rệt về lối chơi, nhân sự và sự ổn định. Dưới thời HLV Harry Kewell, Hà Nội FC từng trải qua giai đoạn đầu mùa nhiều biến động. Việc chuyển giao thế hệ, cùng những thử nghiệm chiến thuật chưa mang lại hiệu quả tức thì, khiến đội bóng Thủ đô có lúc bị đẩy ra khỏi nhóm cạnh tranh. Tuy nhiên, càng về cuối lượt đi và đầu lượt về, Hà Nội FC càng cho thấy bộ mặt quen thuộc đó là sự chắc chắn, kiểm soát tốt thế trận và biết cách kết liễu đối thủ.

Trước SLNA, Hoàng Hên tiếp tục khẳng định vai trò then chốt trên hàng công với pha kiến tạo mở tỉ số cho David Fisher. Sau bàn thắng ấy, Hà Nội FC chơi hoàn toàn chủ động, kiểm soát nhịp độ trận đấu và lần lượt ghi thêm hai bàn nhờ công Hai Long và Văn Quyết. Đó là trận đấu mà Hà Nội FC thắng không chỉ bằng tỉ số, mà còn bằng thế trận và bản lĩnh.

Với 27 điểm sau vòng 16, Hà Nội FC chỉ còn kém Ninh Bình (đội xếp thứ 3) đúng 1 điểm. Khoảng cách này đủ nhỏ để tạo ra áp lực thực sự, đặc biệt trong bối cảnh phong độ của hai đội đang đi theo những chiều hướng trái ngược. Nếu Hà Nội FC đang đi lên, thì Ninh Bình lại bước vào giai đoạn sa sút rõ rệt. Thất bại 1-2 trên sân nhà trước CAHN là trận thua thứ 4 trong 5 vòng đấu gần nhất của đội bóng cố đô.

Trước đối thủ cạnh tranh trực tiếp, Ninh Bình đã không tận dụng được lợi thế sân nhà. Sai lầm cá nhân ngay từ phút thứ 2 của trung vệ Marcelino tạo điều kiện cho Alan mở tỉ số, kéo theo sự đổ vỡ về mặt tâm lý. Đội chủ nhà chơi thiếu tự tin, để mất thế trận ở khu trung tuyến và tiếp tục nhận bàn thua thứ hai sau cú sút xa của Thành Long trong hiệp hai.

Bàn rút ngắn tỉ số của Gia Hưng ở cuối trận chỉ mang ý nghĩa danh dự. Quan trọng hơn, màn trình diễn tổng thể cho thấy Ninh Bình đang gặp vấn đề cả về thể lực lẫn tinh thần, trong bối cảnh tân HLV Vũ Tiến Thành chưa thể tạo ra dấu ấn rõ rệt. Khoảng cách 1 điểm với Hà Nội FC vì thế không còn là lợi thế an toàn, mà trở thành mối đe dọa thường trực với tham vọng top 3 của Ninh Bình.

Cuộc đua top 3 tại V.League đang trở nên nóng bỏng

Cuộc đua nóng bỏng ở nhóm đầu

Ở phía trên, CAHN vẫn giữ được vị thế của ứng viên vô địch hàng đầu. Sau cú sẩy chân trong trận derby với Hà Nội FC ở vòng 15, đội bóng ngành Công an nhanh chóng đứng dậy bằng chiến thắng thuyết phục trên sân Ninh Bình. Alan tiếp tục cho thấy sự sắc bén trong vòng cấm, trong khi tuyến giữa với Quang Hải và Thành Long duy trì được sự cân bằng giữa kiểm soát và đột biến. Dù vẫn còn những thời điểm chùng xuống, CAHN đang sở hữu bản lĩnh của một đội bóng biết cách vượt qua áp lực.

Tuy nhiên, sức ép từ Thể Công rất rõ ràng. Đội bóng của HLV Velizar Popov giành chiến thắng thứ 5 trong 6 trận gần nhất khi vượt qua Hải Phòng với tỉ số tối thiểu 1-0 ở trận đấu muộn nhất vòng 16. Bàn thắng duy nhất của Lucao không chỉ mang về 3 điểm, mà còn tiếp tục khẳng định vai trò "sát thủ" của tiền đạo người Brazil. Với 34 điểm, Thể Công kém CAHN 4 điểm nhưng vẫn duy trì áp lực lớn trong cuộc đua vô địch.

Cuộc đua top 3 không chỉ là câu chuyện của ba đội đầu bảng. Công an TP.HCM đang nổi lên như một nhân tố đáng chú ý, đặc biệt nhờ phong độ ấn tượng của "hiện tượng" Khoa Ngô. Chiến thắng 1-0 trước PVF-CAND trên sân Thống Nhất, giúp đội bóng của HLV Lê Huỳnh Đức giữ vị trí thứ 5 với 26 điểm, chỉ kém Hà Nội FC đúng 1 điểm. Cầu thủ Việt kiều Khoa Ngô tiếp tục ghi dấu ấn với bàn thắng duy nhất của trận đấu, nâng thành tích cá nhân lên 3 bàn sau 5 trận. Trong bối cảnh khoảng cách giữa các đội từ hạng 3 đến hạng 5 chỉ tính bằng từng điểm số, Công an TP.HCM hoàn toàn có cơ sở để nuôi hy vọng cạnh tranh huy chương.

Ở nhóm cuối, PVF-CAND tiếp tục gặp khó khi đứng cuối bảng với 11 điểm. Dù chỉ kém SHB Đà Nẵng 1 điểm, nhưng việc đã thi đấu nhiều hơn 1 trận khiến cục diện trụ hạng trở nên bất lợi. SHB Đà Nẵng, trong khi đó giành được 1 điểm quý giá sau trận hòa 3-3 với Hoàng Anh Gia Lai trên sân Chi Lăng. Trận đấu này để lại dấu ấn mạnh mẽ với màn rượt đuổi tỉ số ngoạn mục, trong đó cú sút từ cự ly hơn 40m của Văn Sơn ở phút bù giờ thứ 7 được xem là siêu phẩm đẹp nhất vòng đấu. Thanh Hóa tiếp tục chìm ở vị trí thứ 12 sau thất bại trước Nam Định. Dù Xuân Son không ghi bàn, đội bóng thành Nam vẫn có Akolo tỏa sáng để giành chiến thắng tối thiểu, qua đó vươn lên hạng 7 với 21 điểm và vẫn còn cơ hội chen chân vào nhóm trên.

Sau vòng 16, V-League 2025/26 sẽ tạm nghỉ để nhường chỗ cho loạt trận FIFA Days tháng 3. Khi giải đấu trở lại vào đầu tháng 4, mọi sai số đều có thể trở thành bước ngoặt. Ở nhóm đầu, Hà Nội FC đã trở lại đúng thời điểm, khiến cuộc đua top 3 trở nên chật chội và khốc liệt hơn. Ninh Bình không còn nhiều dư địa cho những sai lầm, trong khi Công an TP.HCM sẵn sàng bứt lên nếu có cơ hội. Phía trên, CAHN và Thể Công tiếp tục tạo nên cuộc song mã căng thẳng cho ngôi vô địch. ■

Nở rộ "siêu phẩm"

Vòng 16 V.League 2025/26 chứng kiến sự bùng nổ của những bàn thắng đẹp mắt, khi liên tiếp hai ngày chứng kiến các "siêu phẩm" sút xa đáng chú ý nhất từ đầu mùa.

Tối 13.3 trên sân Chi Lăng, chiến lược gia người Hàn Quốc Kim Sang-sik có mặt trong trận hòa 3-3 giữa SHB Đà Nẵng và HAGL. Điểm nhấn lớn nhất của trận đấu là cú sút xa như "nã đại bác" của Văn Sơn, bàn thắng được giới chuyên môn đánh giá là một trong những pha lập công đẹp nhất vòng 16. Chỉ một ngày sau, trên sân Bình Dương, Tùng Quốc tung cú sút xa từ khoảng cách gần 25m, đưa bóng đi với quỹ đạo hiểm hóc, không cho thủ môn Thanh Tùng cơ hội cản phá, mở tỉ số cho Becamex TP.HCM.

Sự xuất hiện của HLV Kim Sang-sik trên khán đài sân Bình Dương gây không ít bất ngờ, bởi ở cùng thời điểm, vòng 16 V.League còn có trận cầu tâm điểm khi Ninh Bình tiếp đón CAHN, nơi quy tụ nhiều tuyển thủ quốc gia. Tuy nhiên, thay vì theo dõi các ngôi sao quen thuộc, HLV trưởng đội tuyển Việt Nam lại lựa chọn trận đấu giữa Becamex TP.HCM và Hồng Lĩnh Hà Tĩnh. Quyết định này cho thấy ông Kim Sang-sik đang có những mục tiêu theo dõi riêng, đặc biệt là các nhân tố mới hoặc những cầu thủ đang có phong độ ổn định ở nhóm giữa bảng xếp hạng.

Bàn thắng của Tùng Quốc ở phút 70 không chỉ đẹp mắt mà còn mang ý nghĩa bước ngoặt. Trước thời điểm đó, trận đấu diễn ra khá cân bằng. Sau cú sút xa thành bàn, Becamex TP.HCM chơi tự tin hơn, trong khi Hồng Lĩnh Hà Tĩnh buộc phải đẩy cao đội hình tìm bàn gỡ. Dù tạo ra không ít cơ hội, đội khách lại tỏ ra kém duyên trong khâu dứt điểm. Khi hàng thủ dâng cao ở cuối trận, Hồng Lĩnh Hà Tĩnh để lộ khoảng trống phía sau và bị trừng phạt. Alves tận dụng tốt pha phản công nhanh, ấn định chiến thắng 2-0 cho đội bóng đất Thủ.

ĐẶNG XÁ

● Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 141 Nguyễn Thái Học, phường Ô Chợ Dừa, TP Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 37/GP-BVHTTDL ngày 6.3.2026 của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch
● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, phường Xuân Hòa, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Tây Nha Trang, tỉnh Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, phường An Hải, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798
● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam
GIÁ: 5.000đ

Trung Quốc lập kỷ lục với 9,4 tỉ lượt đi lại

Theo số liệu của Bộ Giao thông Vận tải Trung Quốc, trong 40 ngày cao điểm du lịch dịp Tết Nguyên đán (kết thúc vào thứ Sáu tuần trước), tổng số chuyến đi liên vùng của hành khách đạt mức cao kỷ lục với khoảng 9,4 tỉ lượt.

Đợt cao điểm này được xem là cuộc di cư lớn nhất thế giới hằng năm, phản ánh nhu cầu đi lại mạnh mẽ và hoạt động kinh tế sôi động của Trung Quốc trong dịp Tết Nguyên đán.

TR.ANH

Bảo tàng Ludwig tôn vinh nghệ sĩ Yayoi Kusama

Bảo tàng Ludwig tại Cologne (Đức) tổ chức triển lãm quy mô lớn tôn vinh nghệ sĩ Nhật Bản Yayoi Kusama. Triển lãm kéo dài gần 5 tháng, trưng bày hơn 300 tác phẩm trải dài hơn 8 thập kỷ sáng tác của nữ nghệ sĩ, từ những bức vẽ đầu tiên vào thập niên 1930 đến tác phẩm mới "Phòng gương Vô Cực" được đặt riêng cho sự kiện. Triển lãm cũng giới thiệu các tác phẩm tiêu biểu như loạt tranh "Linh hồn bất diệt của tôi" và sắp đặt "Vũ trụ nhìn từ cầu thang lên thiên đường".

Triển lãm tái hiện hành trình sáng tạo phong phú của Kusama, một trong những nghệ sĩ đương đại có ảnh hưởng lớn.

P.MINH

Giá xăng tại Los Angeles tăng cao

Giá xăng tại một số trạm nhiên liệu ở Los Angeles (Mỹ) đã vượt 8 USD/gallon (1 gallon ≈ 3,785 lít), mức cao hiếm thấy. Hình ảnh các bảng giá xăng tăng cao nhanh chóng lan truyền trên mạng xã hội, phản ánh đợt tăng mạnh của thị trường nhiên liệu tại Mỹ. Đà tăng diễn ra trong bối cảnh giá dầu thế giới vượt 100 USD/thùng, khi căng thẳng quân sự liên quan đến Iran làm dấy lên lo ngại về nguy cơ gián đoạn nguồn cung dầu thô toàn cầu.

Trong bối cảnh ô tô là phương tiện di chuyển chủ yếu tại Los Angeles, chi phí nhiên liệu tăng cao đang tạo áp lực lớn lên người dân.

M.P

OSCAR LẦN THỨ 98:

KPop Demon Hunters thắng lớn

TRÂM ANH

Bộ phim hoạt hình ăn khách của Netflix, *KPop Demon Hunters*, đã có một đêm đáng nhớ tại giải Oscar lần thứ 98, nhưng niềm vui chiến thắng nhanh chóng bị lu mờ bởi tranh cãi nhạc kết thúc đột ngột vang lên trên sân khấu khi bài phát biểu của ê kíp nhận giải chưa hết.

Lee Yu-han, EJAE và Mark Sonnenblick (từ trái sang) xúc động khi giành giải Oscar cho Nhạc phim hay nhất (bài hát gốc) với ca khúc "Golden" trong phim "KPop Demon Hunters" Ảnh: EPA-Yonhap

Tại lễ trao giải Oscar lần thứ 98 diễn ra tại Nhà hát Dolby ở Los Angeles (Mỹ), bộ phim hoạt hình của Netflix *KPop Demon Hunters* đã có một đêm rực rỡ khi giành hai tượng vàng Oscar, gồm Phim hoạt hình xuất sắc nhất và Ca khúc gốc hay nhất với bài hát "Golden" trong cùng một đêm.

Bài hát do bộ ba nghệ sĩ Lee Yu-han, EJAE và Mark Sonnenblick thực hiện. Trong phim, EJAE người lồng tiếng cho nhân vật Rumi, thành viên nhóm nhạc thần tượng hư cấu HuntRix. Khi lên sân khấu nhận giải, EJAE là người phát biểu đầu tiên đại diện cho các nghệ sĩ biểu diễn. Nữ nghệ sĩ xúc động chia sẻ rằng khi còn nhỏ cô từng bị trêu chọc vì yêu thích K-pop, nhưng giờ đây âm nhạc của họ lại được khán giả trên khắp thế giới hát theo, dù toàn bộ ca từ đều bằng tiếng Hàn. Cô nói: "Tôi thực sự rất tự hào" .

Tuy nhiên, khoảnh khắc đáng nhớ này nhanh chóng trở nên gây tranh cãi khi nhà sản xuất Lee Yu-han bước lên tiếp tục bài phát biểu nhưng chưa kịp nói gì thì nhạc kết thúc đã vang lên, buộc phần phát biểu phải dừng lại. Trên mạng xã hội, nhiều khán giả cho rằng đây chỉ là cách Ban tổ chức kiểm soát thời lượng trong chương trình truyền hình trực tiếp. Nhưng không ít ý kiến khác cho rằng sự việc thiếu công bằng, bởi trước đó những người thắng giải "Quay phim xuất sắc nhất" được cho là có gần bốn phút phát biểu, trong khi phần của "Golden" chưa đến hai phút đã bị cắt.

Càng gây chú ý hơn khi ở phần trao giải "Phim hoạt hình xuất sắc nhất" trước đó, nhà sản xuất Michelle LM Wong cũng dường như chưa kịp phát biểu thì nhạc đã vang lên sau khi các đạo diễn Maggie Kang và Chris Appelhans kết thúc lời cảm ơn. Tiếp theo của buổi lễ, các bài phát biểu cho các hạng mục chính như Nam diễn viên chính xuất sắc nhất, Đạo diễn xuất sắc nhất và Nữ diễn viên chính xuất sắc nhất tiếp tục kéo dài, càng làm dấy lên những lời chỉ trích từ phía khán giả, những người cho rằng sự gián đoạn này là không công bằng.

Các cuộc thảo luận trực tuyến nhanh chóng lan rộng trên mạng xã hội. Sự chênh lệch thời lượng giữa các bài phát biểu khiến nhiều người đặt câu hỏi liệu có sự thiên vị đối với các hạng mục hay nghệ sĩ. Một số ý kiến thậm chí cho rằng việc cắt ngang có thể liên quan đến việc ca khúc chiến thắng là bài hát tiếng Hàn do nghệ sĩ châu Á thực hiện, nhưng dù sao cũng có quan điểm cho rằng đó chỉ là hệ quả của nhịp độ khó kiểm soát của chương trình trực tiếp.

Dù vậy, tranh cãi không thể làm lu mờ thành tích của bộ phim. Sau khi ra mắt trên Netflix, bộ phim *KPop Demon Hunters* đã vượt mốc 500 triệu lượt xem, trở thành bộ phim đầu tiên trong lịch sử nền tảng này đạt cột mốc đó. Thành công cả về lượng người xem trực tuyến kỷ lục và các giải thưởng Oscar mà bộ phim giành được đã giúp tác phẩm trở thành một trong những dự án hoạt hình mang chủ đề Hàn Quốc thành công nhất toàn cầu trong những năm gần đây. ■

GÓC **BÌNH LUẬN**

Giải pháp kịp thời

LAM SA

Cuộc xung đột tại Trung Đông đang tạo ra những làn sóng tác động vượt ra ngoài phạm vi địa chính trị, trong đó ngành Du lịch của nhiều quốc gia châu Á cũng chịu ảnh hưởng đáng kể. Trước bối cảnh đó, kế hoạch kích thích du lịch mới của Tổng cục Du lịch Thái Lan (TAT) có thể xem là một giải pháp kịp thời nhằm bảo vệ một trong những ngành kinh tế mũi nhọn của nước này.

Việc đề xuất thành lập "phòng tác chiến du lịch", cho thấy cách tiếp cận chủ động của TAT trong quản trị khủng hoảng. Trong bối cảnh chiến tranh, giá dầu và chi phí vận tải biến động, việc theo dõi sát năng lực vận tải hàng không, hệ số lấp đầy và giá nhiên liệu sẽ giúp cơ quan quản lý và doanh nghiệp kịp thời điều chỉnh, hạn chế tác động từ các cú sốc bên ngoài.

Chiến lược kích cầu thông qua du lịch nội địa và các chuyến bay ngắn ngày được xem là giải pháp hợp lý trong ngắn hạn. Khi lượng khách từ các khu vực chịu ảnh hưởng bởi xung đột giảm, việc thúc đẩy nhu cầu trong nước và khu vực sẽ giúp ngành Du lịch duy trì dòng tiền và việc làm. Các chương trình hỗ trợ vé máy bay nội địa miễn phí cho khách quốc tế hoặc trợ cấp du lịch, góp phần kéo dài thời gian lưu trú và tăng chi tiêu.

Một điểm đáng chú ý là tham vọng tận dụng tình hình để nâng cao vị thế trung tâm hàng không khu vực của Thái Lan. Việc thu hút thêm các chuyến bay thẳng từ châu Âu, kết nối với châu Á - Australia có thể mang lại lợi ích lâu dài, nếu được triển khai hiệu quả. Tuy nhiên, điều này cũng đặt Thái Lan vào cuộc cạnh tranh trực tiếp với các trung tâm trung chuyển lớn, đặc biệt là Trung Quốc, nơi đang thu hút nhiều đường bay châu Âu nhờ lợi thế giá cả.

Ngoài ra, việc điều chỉnh danh mục thị trường quốc tế cho thấy TAT đang nỗ lực đa dạng hóa nguồn khách, tránh phụ thuộc vào một khu vực. Tập trung vào các thị trường lớn như Trung Quốc, Nhật Bản, Hàn Quốc và Đông Nam Á được xem là bước đi hợp lý nhờ khoảng cách gần và nhu cầu du lịch ổn định hơn trong bối cảnh bất ổn toàn cầu.

Tuy nhiên, hiệu quả của các chính sách này vẫn phụ thuộc vào diễn biến xung đột Trung Đông và kinh tế toàn cầu. Nếu chiến sự kéo dài, các biện pháp hỗ trợ tài chính như lãi suất vay ưu đãi cho doanh nghiệp du lịch sẽ trở nên cần thiết.

Nhìn chung, kế hoạch của TAT cho thấy nỗ lực chủ động ứng phó rủi ro và duy trì sức cạnh tranh của ngành Du lịch. Đồng thời mở ra cơ hội tái cấu trúc thị trường và nâng cao vai trò của Thái Lan trong mạng lưới du lịch, hàng không khu vực. ■